

308418

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 30 తేది శనివారము

ఆనంద నామ సంవత్సర మాఖ శుద్ధ చతుర్థి తిథి.

No. 281

సంచిక ౨౮౧

అమృతం జననము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అకాయి మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుబొట్ట బాపును.

పార్శ్వపునొప్పుల బారదొలును. పొట్టబొగ్గొట్టును.

నవమూలకలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు ముచిమును.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభౌషచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలుగదు.

అమృతం జననము సీసా, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుపెట్టిపిల్లి, చెన్న పట్టణము.

అత్తల ఆర్భాటమున కోర్వని

కోడండ ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోపల అర్థజా పంపువారి కుచితము.

శ్రీమదీశ్వరమూర్తి వైపు ప్రకటనను ప్రతివారమునందు నుండునట్లు పంపింపబడుటకై ఒక్క అకాయి తపాల బిళ్లను పంపువారి శాచితముగా పంపుదుమని ప్రమరించి యిట్టిమి. దీక్ష సాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అర్థజా బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీనంతట ఉచితముగా పంపుదుము. ఈ తపాలమునకు ధావేయబడును. బిళ్ల పిమ్మట యాధ్వచరిత్రనుకై జనవరి 31 లోపుగ పేరును రిజిస్టరు చేసికొనువారికి ఒక్క అర్థజా తపాల బిళ్లను తో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మాధుభాగములుగలది. కోడండ ప్రలాపముతోడ యాధ్వచరిత్ర ప్రకటనను, అర్థజా కార్డును పంపగల ఆసరికి ప్రకటనను వెలివడును

చిరునామా:— సుషీరియర్ వాచ్ కంపెనీ. పోస్టుబాక్సు 167, మదరాస్ లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రము.

యిందుకు నూరి, పచ్చకర్పూరము, పంకుమపువ్వు, బంగారు వెండి రేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచే తయారు చేయబడినది గనుక మిక్కిలి సువాసన, పరిమేశము, మనోహరముగలిగి యున్నది. యిది తాంబూలములోగాని, విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు ప్రయోగించి ఆశీర్వాదము, వాయువు, జలుబు, అగ్ని మాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జలకోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రానివ్వక, నిర్మూలించి మంచులమును ఉపాదిని, ధాతువుప్రసాది కలిగియుండు అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది. సర్వజనోపయోగము కొరకు ఓల మిగుల తక్కువగా నిర్మయించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలు రు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

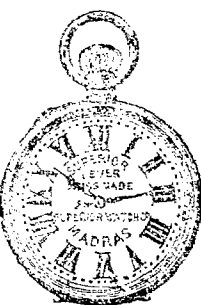
జీర్ణ విజయ గుటికలు:— యివి శమస్త వైద్యములు, పులితేవులు, అశ్మము, మలబద్ధము, నిన్ను ద్వేషము, కడుపుబ్బరము, నొప్పి, వమనము, నోటినిరూకుట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచులకలిని జీర్ణ శక్తిని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. పి. ఎ. అందుకో. ఆయుర్వేద సమాజం. పొందూరు-గుంటూరుజిల్లా

సుషీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులు వాచ్.

లీవరుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డబ్బుల విధమకంపెనీ చేత ఎట్టనిశితాలో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది గామట కందమై తలచిగమును, డబ్బు ఫుల్డ్ ణను గ్లాసు దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. సెట్టెములో లోభాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సీసా చూచి మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాని నెవరయిదైన జక్కదు. ఒక రొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనొందితిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియే యనుభవంబున దెలియును ఇది నవక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మా పట్టణమున కనేకులు కొని పంపించిరినన, తేలుమాట లేదుకు! సుషీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్

కస్తూరి.

విష జ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలింతకొగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న శియామగుటచేతన నవసర శుభ్రములందు దొరకటదు స్తరము. మా డిపోజిటువలె కస్తూరియందు వితర వద్యాలు లేవియును శేర్మబడవు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటకులక కతితి కస్తూరిని గొని, మోసపోరు. కులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

కులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరము

ముత్య పంపు తో ముటవలన చిగుల్లు గట్టిపడును. చిగుల్లు నుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటి మర్దంధము గేక యుండును. పండ్లు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతం జననము సీసా, 109, ఫేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6-7 తంబుపెట్టిపిల్లి, చెన్న పట్టణము.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.

ఇందుకు రచిన తేజస్విని పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు అలంకారములు, పంచాంగము. దేవరూపపండితులు (వాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులకు, తెగలకు, సంఘములకు, గుణాద్వోషములను గ్రహారణిని వర్ణనాధోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా వానా లోకవృత్తియలను కవితామృతముతో ప్రతీబింబితులు గావించి వాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి క. ఈ కవిభానుని పాంకముగా కృతాన విశ్వాసులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంచారంబై పోవునట్లు గ్రహించి వారు అచ్చట చచ్చట సంపరించువుడు అయ వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచునుండునట్లు రచించెను. లోకమునందు వస్తువులన్నియు దోషయు మలేకాని గుణైక ప్రధానముగావు. అయిన వానివానికే దగినట్లు గుణమెక్కువగా నుండినట్లును గుణవంతములగును; దోషములు పెండ్లుగానండిన దోషవంతములగును. కావున చక్కగ పరామర్శించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవిండు మార్గమున వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మని సంపర్యంతముగల పెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాల్గొనెంచుచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్ కంపెనీ.

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్కములను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్కములుదీయు నుపాయములను అనురంభించి రోగసామాన్యమును, నివర్తించజేయు పద్ధతులను, జలుపును చికిత్సగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు సామాన్యవైద్యము గూడ కేసులకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జ్యోతిషబడిన మూలాలే గాక యానానా వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో ఘాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసాధారణముగల వైద్యులైన వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల సువయ్యక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు నహారాదిగనులనుటల దీనికి సరళముగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప తెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ॥ 8-0-0	6. వక్తీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. వక్తీకర్మము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచక్రశాస్త్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదశాస్త్రము.	" 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. కల్యణశత్రుము.	" 0-4-0	10. శుశ్రుత సంహిత.	వక్తీకర్మము మొదటి భాగమున వెలగలదు.

పోస్టేజీ వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాభివృద్ధి:—
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి 158, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వర చందాదారులకు మాధవనిదానము శిష్యు మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాంతరముగా రెండింటి యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యధ విషయములను జలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీపోవారి మాధుర్యాశ్చయంలను చందలను గొనిన వారలకు కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-4-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోషిని తైలం	తామరతైలం	పండ్లపొడి
5 తులములనూ వెలగల సీసా 1-కి 1-12-0	వెల దబ్బి 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0	దబ్బి 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0
వి. పి. ఖర్చుల ప్రత్యేకము.	అన్ని పోట్ల విక్రయంపబడును. మంగళ కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.	

అమృతాంజనము డి పో,

107, ప్రేమోద్ధు, పోట్ల, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము ప్రాచీన మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతివలననుండు. ఇప్పుడు శత్రువులగుచున్న క్రొత్తమందుగాదు. పదియేడేండ్లుగా దేశమునందుండు వాడుకలో నుండి ఇప్పుడు బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు నయింపజేయు శోగలపు. వ్యతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల వ్యాధులకును మదరాసు రాజధానిలో అన్ని కంపెనీలకన్న మౌళికంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాతాతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూదిరిలను

శీ 100 (detachable) (శీబముగల, కట్టము లేని) 2 బల్బులు కలదు. యివ్వబడును. ఊడ బల్బెలందియగు వట్టి యుద్ధోగములకు కడు ముఖ్యము. టిక్ వెల్డె సహాయక	గమనింపుడు.	శీ 11 (detachable) చాలాబలిష్ఠమయినది. ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొడవైనది. టిక్ వెల్డె సహాయక
నెం 45, 49 రు. నూతనముగా తయారుచేయబడినది		నెం 11 రు. మూడిరిగానుండును. టిక్ వెల్డె సహా జల రు. 8.
నెం. 200 పాకెట్ స్టాంట్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చుకోవలయు టిక్ వెల్డె సహా జల రు. 5-8-0		కే. ఎస్. టి. వే. జి, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వక్తీకర్మ ప్రత్యేక పుస్తకము యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకరాశ్రమము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారుచే జేవసాగరి భావనండి తయారుచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, తిలకాన్నములు, వేయకముముగలదు. 2 భాగమునందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబిరిలు ఇతరకు భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండినంటలువేయకముముగలదు. వేయేల, వివిధ పాకమునకు కావలసిన యాకట్టుగలదు. ప్రతియింట నుండలేగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలిగోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులతో 1-11-0. పంజాబ్ లోని కేయిశ్చిక్కినింబు చెప్పిన ప్రమాదేశపు కడతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలిగోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మావిలాసము:—

ప్లూర్ వాచ్ లిండ్ కంపెని 45 మల్లాసా పాటు వీధి. మదరాసు.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిదో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన పందులు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన నైకము. 59 రూ. పాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలిలాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాట్సన్ అండ్ కంపెని, 164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉపన్యాసము.

పట్టణనిర్మాణము.

ప్రాధేవు గిడ్డిమగారి తొమ్మిదవ యువవ్యాసము.

నిన్న (28-1-15) పాఠశాలము ఇంచునీరింగు కాలేజీలో నిటు బువ్వనించిరి. నేలముపట్టణమును చూచి ఈ పట్టణమున నవనగరముగ పెట్టక పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి.

పట్టణము రేణువున పట్టణమున నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి.

తెలుగునాటి ప్రాచీన ప్రాంతమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి.

మధుర నగరములో నేను కే దినములు మాత్రముండిరి. ఇచట నాకళ్యాణముగ కొన్ని సంపాదనములు చేయుచుండెను. ఇది మొదట మంచిదే అయితే పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి. ఆనవనగరముగ పట్టణమున నుద్దేశించబడినది నుడిచిరి.

తొలలయందాన కల్యాణమున కలిగింపవలెన గాన ప్రాథమిక పాఠశాలలకు తొలలవనము. కళాశాలలకు తేట న్నను చింతలేదు. మనీషులను కొన్ని ప్రదేశములనుండి మధురలో మహమ్మదీయులకు తొలలించుచుట కేవలము నింద నీయము. ఏమనిన వారు రోజున కెన్నియోసారులు మనీషుల కేవలమనవారుగా నుండును. నదివద్దనుండి పల్లెవాళ్లను తొలలించుట ఎట్టిదో మనీషులవద్దనుండి మహమ్మదీయులను తొలలించుటయు నట్టిదే అని నాయభిప్రాయము. చేపలతోపాటు పల్లెవాడుగ మనీషులతోపాటు మహమ్మదీయులు నొక్క చోటనే యుండవలెను. మార్గములు నివాసముగనుండుటకు గాను 1,80,000 వ్యయముచేయుట నొప్పువారపాలు. ఈవిషయమున మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞప్తి పంపు కొనియున్నారు. ప్రభుత్వమునకును ఆచార కాండ మహమ్మదీయులకునై సంతకప్రతిపదిగాదు గాన వారికికదవ కాబారు.

మొగ తొలలగాని వృద్ధులకు నొకమహమ్మదీయుడు దూరము నుండి రోజునకు 5-6 పాదులు నడివరలెవన్న సంతకప్రతిపదిగాదు గాన వారికికదవ కాబారు.

కళాశాలలకునై వ్యవసాయము వివిధముగా భావించి 100 యకరముల భూమిని పాలకసంఘమువారి సమంజసముగాదు. స్థలములు చాలకుండవలెను. విజనముగ మొందుగా నున్నది గాన పాలక సంఘము వారి సృజనమును మరల పుచ్చుకొనవలెను. విద్యావిషయమున కంత రాయము కలిగింప రాదుగాని సందర్భమున బట్టి ఆమెరికను విషయవారు కొంత సంకుచితమును చేయవలెను. ఇంగ్లాండులో నున్న పెద్ద పెద్ద విశ్వవిద్యాలయములకు గూడ మధుర కళాశాలవారు కొలెన లెక్కను బట్టి స్థలము లాసంగబడలేదు. 100 సంవత్సరముల క్రితము మధుర బహు నివాసయోగ్యముగ నుండెను. ప్రస్తుతము జనసమృద్ధిముచే నివాసయోగ్యముగ లేదు గాన కళాశాలల వారు భవనముల దేవాలయములవారు విరోధా సంఘముల వారును ముఖ్యముగ నవనగరము స్థలములను క్రేపు తక్కిన వానిని విడుదలవలెను. అట్లు విడిచినగాని సమృద్ధిము తొలలగు. అట్లు పనిచేయుగ మరల నుండవలెను. పట్టణము యోగ్య నీటికి రాబారు. ఈ రాజధానిలో నన్ని పట్టణములలోను గూడ మధుర పట్టణ నిర్మాణమే అత్యవసరము. అని గాడ్డిను గారు పునర్నిర్మించిరి. బ్యాబుల్ను వేసను వ్యాధి నరయు నిమిత్త మీదేకమున పంచించుచున్న దాక్షుర లెంకాస్త్రులగారి, నువ వ్యాసా నంతరము ప్రాధేవు గారు సభ్యులకు పరిచితులను గావించిరి. దాక్షురగారిటుల నుడిచిరి. ప్రాధేవు గారు నీదేశమునకువచ్చి బహువ్యయములను వారిని విషయములను గ్రహించ గలుగుట చాల నచ్చెడవును కలిగించుచున్నది. నా అశ్వము విషయమునకును గాడ్డినుగారి యువవ్యాసవిషయమునకును గూడ నధిక సంబంధము కలదు. నివాసయోగ్యములు నుండరములు పౌరధర్మాన్ని కములునగు గృహము లనుకూలప్రదేశముల నిర్మింపబడిననే తుల్యవ్యాధి వారించుటకు, కొంతయున కాళము కలగలదు. భవ్యయవిషయమున గూడ నగర నిర్మాణమున ప్రధానముగా చూడవలెను. తన గృహములను నిర్మించుట లాభకరమని భవనములు వ్యాపారవిధమున గమనించు వరకు నీ నిర్మాణ కార్యము సాధ్యముగాదు. నేను చూచిన పట్టణములలో కొన్ని ప్రదేశములలో నింట్లు కడునిలుకటముగ నుండెను. మరికొన్ని భాగములలో నింట్లు వికారముగను ఎడముగ నుండెను. ఇరుకు ప్రదేశముల వారు వైశ్యకృష్ణాభిమానమును విడిచినచో రెండవ వికార భాగమున సాధ్యముగ నుండుటకు తావుగలదు. కాని అది సాధ్యముగాదు. ఆ అభిమానమును జనులు వదలుట కంగీకరింపరు. మ్యానిసిపాల సంఘములలోని కన్యకులగూడ భవనములగు గృహములనుగలచే వారుగూడ నిట్టి యభిమానమునకు దానులగుటవలననే స్వార్థత్యాగసాధ్యునినైనై తమకు దీని వ్యతిరేకించుచు నాకొక్క కాళావ్యాధుల సత్ప్రయత్నములకు తమకు నభ్యంతరములు కలిగించుచు న్నారు. కాన సంఘసభాధ్యక్షుని స్వార్థత్యాగమునకు దేశియులు పూనవలెను. పట్టణములలో భవనములను రూపములు నూతన స్థలములను గొని వచ్చినియిండ్లను కట్టికొనియు అది వరకు పట్టణముధ్యమన తాముకట్టుకొనిన ఇండ్లనుగూడ విడుదల కుండవలెను. కాన భవనము పట్టణమున నివసించుకుండుట కలర పట్టణవ్యాప్తి కేమియును లాభముకలుగుటలేదు. సంఘ నాయకులగు వారు స్వార్థత్యాగమును బాగుగ నలవరచు కొనినగాని పట్టణనిర్మాణము హిందూదేశమున నభలము కాబారు.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

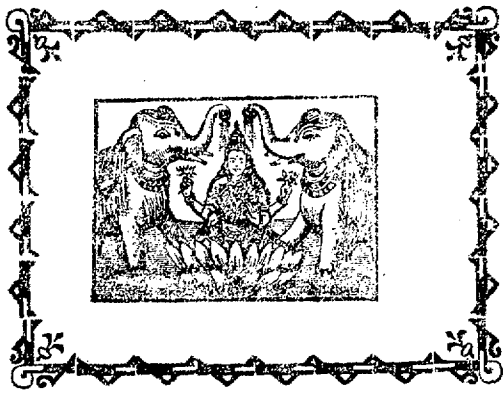
పరిశ్రమలు, ప్రభుత్వసాహాయ్యము

మనకాలమున పరిశ్రమిక సమస్యను నులభముగ చాటవలెనున్నారని చెప్పక తప్పదు. పండ్రెండు నెలల కొక పర్యాయము పరిశ్రమిక స్వార్థము కలిగి కేల్గొనుచుండును. వారాసమయముందు, తామెట్లు క్రమముగా ననాదరింపబడుచున్నదియు, తమవ్యాపారమెట్లు నాశము చేయబడినదియు, తమసంతకర్తమునకుకంటె విదేశీయ వర్తకమున కెట్లు తాపాకృతి కలిగింప బడుచున్నదియు, లోకమునకుకెల్ల దిండెదను. ప్రస్తుతమునము “కల్మషకొట్టి నీకుచేదలననవారము” అనగా, అపవ్యవహారముల నుత్పత్తిచేసి విదేశీవస్తువుల నుపయోగించుకొన వారముగా, మాత్రమే యున్నామనమాట సంపూర్ణ సత్యము. కాని, యట్టివిధినికొనవలెనుమహాదేశి కొంతకంటె కారణభూతులను కామా? మనయార్థికనీతినిభివృద్ధిచేసికొనుటకు మనముచేయుగల ప్రయత్నములన్నియు సమగ్రముగ చేసికొనున ప్రమాణముభివృద్ధిచేయుగలమా? లేదని దృఢముగా జవాబు కలసియున్నది. ప్రారంభకార్యము మనకు నిర్వహించవలయు. జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. కార్యమునది ప్రభుత్వమువారి సాహాయ్యము కేవలమైచ్చికమనియు, నైతికవాద్యతా మాత్రమనియు, మనకునందుంచుకొనవలయును. ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి మనంకలమనము నిర్వహించుకొనలేక పోవుటచేతనే ప్రభుత్వమువారు మనకై యార్థికకార్యములను నిర్వహించఁ బూనుచున్నారు. కాని, మనకుస్వయం సహాయసాధ్యము కలిగి మన యర్థమును మనము స్వకైకలన కాపాడుకొనఁ గలిగినవెంటనే ప్రభుత్వ సాహాయ్యకర్తకత యంతరించిపోవును. ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమికరంగమునుండి నిష్కర్మింపవచ్చును. అర్థిక లోకమునప్రభుత్వసాహాయ్యము తాత్కాలికమాత్రము. కాబట్టి ప్రభుత్వ సాహాయ్యము నిమిత్తమారక యెదురుచూచుచుండక, స్వయంసహాయ ప్రయత్నములొనర్చుట ప్రజలకు కర్తవ్యము. — అని రీడవప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

ఆంగ్లేయుల నొకాయుద్ధ జయము.

ఈ త్రైతముద్రమున జరిగిన యుద్ధముయొక్క పర్యవసానము మొదట ననుకొన్నంతకంటె నెక్కువ యనుకూలముగ నున్నది. జర్మనులయొక్క కచావృత సాంగ్రామిక నాకలలో నుత్తమాత్మమైన బ్లాచరును ముంచివేయుట యటుండఁగా, కైజరుగారి నొకాబలులలో క్రొత్తదియు సహాయ శాకలన్నిటికన్న నెక్కువ భయంకరమైనదియునగు డెర్లింగ్ జర్ యుద్ధనాకరు మణియొక యుద్ధనాకరుగూడ సాంగ్లేయులు ధ్వంసముచేసిరి. ఆమణియొక యుద్ధనాక నీడిట్టిగా విశ్వనింపఁబడుచున్నది. ఈరెండు నాకలలోని ఫిరంగులను చాలవలకు చెడిపోయినట్లున్నది; చెడిపోవున్న యెడల, తాము పోటిపోవు సమయముందు చిరకాలం రెండు నాకలు నుభవంగులు కాల్చుటకుండుటకు కారణముండదు. అంతేకాక, యవిదృష్టిపథమునుండి చాటిపోవుటకు పూర్వము నిప్పులుకొని చుండుచుండెను. చిరకాలమునకుఁగాని వానిలో నేదియు మరల యుద్ధమునయోగ్యము పనికిరాదు; వానిలో నొకటిగాని రెండుగాని కాళ్ళరముగా చెడినను చెడియుండవచ్చును. జర్మనీదేశపు కీర్తిగామి రణనాక లీ యుద్ధమున బాగుగా పనిచేయలేకపోయినది. యుద్ధారంభమున జర్మనీదేశమునకున్న యాటు కీర్తిగామలలోను రెండేరణమున పాడయిపోయినది; రవ్యములు గోల్లెణనాకలను నొకారణ రంగమధ్యమునకు రాకుండ నాటంకపడచుటయే కాక వానిని చాల కలకు న్యూనముగలిగిరి. ఈన్న కచావృత రణ నాకలయొకటియు (బ్రావర్) ముంచివేయఁబడెను. ఆ దేశమునకుఁ గల కీర్తిగామి లఘునాకలు పరుమాడింటిలో, యుద్ధారంభ దశలోనే నాలుగు ముంచివేయఁబడినది; ఒకటి నిర్బంధింపఁబడి యున్నది; అంతేకాక, రిడితరము లనేకము లిచ్చుచు విశేషించి న్యూనమునఁబడినది. 25 నాల్గవేగమును అంతకన్న నధిక వేగమునగల (నాట్=6083 అనుగుణ) జర్మనాల్గవేగము పంపొమ్మిడింటిలో నైదు సంవత్సరములది నది; ఒకటి కారాబద్ధమైయున్నది; మణిరెండు కాళ్ళరముగఁగాకన్న తాత్కాలికముగ నైనను పనికిరాకుండ పాడఁచేయఁబడినది. ఈ త్రైతముద్రములో నైడిటికంటె నెక్కువ కీర్తిగామగా లిచ్చుచు యుద్ధాయత్నముగనున్నవలె సంతోషాస్పదము. ఇట్టి నాకలనివయమున సాంగ్లేయుల కిప్పుడెక్కువ యానుకూల్యము కలదు; ఆనాకలు జర్మనులకంటె సాంగ్లేయులకు నాలుగు రెట్టిధికముగనున్నది. వెంటనే నిలువక పోటిపోయి బ్రతికవేకాని, జర్మనాల్గవేగము త్రైతముద్రములో యుద్ధముచేయుటకే ప్రయత్నించి యుండు నెడల, ఇప్పుడు జర్మనీదేశమున కొక యుద్ధ నాకయు రెండులఘురణ నాకలుమాత్రమే నిలిచియుండెడివి అని మదరాసు మెయిలుప్రతిక వ్రాయుచున్నది.

ఈ నెల 28 తేదీ బ్రహ్మయ్య నాయకుగారి స్వంత
వాడనగిన ఒకటవవార్డు ఎన్నిక జరిగినది వారి స్థానే మద్దా
సుబ్బయ్యపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. బ్రహ్మయ్యనాయకు
గారి కారణముచేతనే ఈ పర్యాయము ఎన్నికకు నిలవలేదు.
సుబ్బయ్యగారేకి ప్రతి కక్షిగా కట్టమన్నాటి అప్పారావుగారు
గండిరి. వీరికి 15 వోట్లు మాత్రము వచ్చెను. సుబ్బయ్యగారికి
75 ఓట్లువచ్చెను. ఈ ఫలమునకు గురువు హంతుల అప్పల
స్వామి గారు రుక్మిణి కులని తెలియుచున్నది.
60 వోట్లు తేడాగలిగినయెన్నిక యీగ్రామముం చెప్పడును
జరిగియెడగము. అప్పారావుగారు అవార్డులోనివారు చాలా
పలకుబడిగలవారు. ఎక్కువగా ప్రయత్నమునుచేసిరి ఈ
గ్రామపు మ్యునిసిపాలిటీ యెన్నికలు యీలాగున్నవి. ఇట్టి
సిటిలో యీగ్రామము బాగుపడుటెట్లు. దొరతనమువారు కా
న్సిలరును నియమించవలసి వచ్చినప్పుడు వారిచే నియమింప
బడిన చైరునును గానిని ఆగొచ్చి వారికి ఇష్టమువచ్చినవారిని
నియమింతురు. ప్రజలయెన్నికలు వచ్చినప్పుడు అప్పలస్వామి
గారి అనుగ్రహపాత్రులను కాన్సిలులోనికి పంపుదురు ఇట్లు
భయములకును అనుకూలముగానే ఉన్నదిగాని మధ్యనన్న
ప్రజలకు మాత్రము లాభము కానరాదు. బెజవాడ ముందు
చాల అభివృద్ధిని చెందతిగిన్నదని ప్రతివారును చెప్పుచు
న్నారు గాని బాలారిష్టయోగమున్నట్లు తోమచున్నది దొర
తనమువారు గతసంవత్సర మే కాన్సిలుకు “బాగ్తె”యని మఱి
లించివున్నారు. రాజోవునడమియో యెవరుచెప్పగలరు.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 న సం॥ జనవరి నెల 30 వ తేదీ

శనివారము.

హైదరాబాదులో విద్య

స్వదేశ సంస్థానములలో నెల్ల నైజాముగారి సంస్థానము మొదటిది యగుట మాత్రముచేతనే కాక ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గొప్పభాగము కల దగుటచేత మనకు నెక్కువ సంబంధించియున్నది. ఇట్టి సంస్థానమున విద్యావ్యాపనము మిక్కిలి హిందవశయం దుండుటకు కడంగడు చింతించవలసి యున్నది. 1913 - 14 వ సంవత్సరమున నన్ని విధములను విద్యకై నైజాము సంస్థానమున సెలవైన మొత్తము రు 15,99,588 లు. ఇందులో కళాశాలలకుగాను రు 1,20,445 లు వ్యయమయ్యెను. మధ్యమవిద్యకయి రు 6,75,465 లు కర్పయడెను. ప్రాథమవిద్యకు రు 3,24,441 లు వినియోగింపబడెను. హైదరాబాదు విస్తీర్ణము 82,698 చదరపుమైళ్లు, జనసంఖ్య 13,374,676. ఆదాయము రు. 5,21,000,00 లు. ఇంత గొప్పరాజ్యమునకు పైయంకెలు కానుపించుట విభీషణము. బరోడాతో పోల్చితే మనము ఆసంస్థానపు విస్తీర్ణము 8,182 మైళ్లు, జనసంఖ్య రమారమి ఇరువదిలక్షలు. ఆదాయము రెండుకోట్లు. విద్యకయిచేయు సెలవు రు 15,99,589 లు. బరోడా, విస్తీర్ణమున హైదరాబాదులో పదియవ వంతుకంటె తక్కువ. ప్రజాసంఖ్యలో ఆరు వంతు. ఆదాయమున అయిదింట రెండుపాళ్లకంటె తక్కువ. ఇట్టి స్థితిలోనుండియు బరోడాలో హైదరాబాదులో సమానముగు విద్యావిషయక వ్యయము కాన్పించుచున్నది. విస్తీర్ణమునుబట్టి చూచినను జనసంఖ్యనుబట్టి చూచినను హైదరాబాదులో బరోడాలో సెలవగు మొత్తముండు ఆరవ వంతు సెలవగుచున్నదనుట వ్యక్తము కాగలదు. ఇంతే కాదు, కళాశాలలపై హైదరాబాదును బరోడాయును రెండను సమానములగు మొత్తములనే వ్యయపెట్టుచున్నది. కాని నైజాము కాలేజీలో 119 గురు విద్యార్థులుండ బరోడా కాలేజీలో 410 గురుండిరి. నిజాముగారి కళాశాలలో ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు 36 గురు నెల్ల విద్యుగురు కృతార్థులు కాగా బరోడాలో 72 నెల్ల 46 గురు కృతార్థులుండిరి. ఈవిధముగా నేరీతిని పరిశీలించినను వ్యాప్తిని గణించినను గుణమును గణించినను పొడవు, వెడల్పు, లోతుల నన్నిటినిచేర్చి గణించినను హైదరాబాదు సంస్థానము విద్యావిషయమై బరోడాతియం దుండుట తెల్లమగుచున్నది. తుదకు రిపోర్టులు వ్రాయుటలో అచ్చటి అధికారులు బి. ఏ. కు పోయినవారి సంఖ్యగాని ఆపరీక్షలో చేరినవారి సంఖ్యగాని యుదాహరించలేదు. విద్యాలయములు కట్టుటకును విదేశములకు విద్యార్థులను బంపుటకును వినియోగింపబడిన ద్రవ్యపు మాటయే కానరాదు. ఇంత యజాగ్రత్తగా ఏ వికాసమునులేని విమర్శము లరుదుగనుండును.

దేశమునందు పదవిచే ప్రథమ మగు సంస్థాన మిట్లుండుట మిక్కిలి శోచనీయము. ఇప్పటి కైనను ఉదారులనియు వికాసవంతులనియు పేరు గాంచి యుండు, నైజాము గారును వారి మంత్రులును మేలుకొని పరిశ్రమయొనర్తు లేని శ్రేయస్కరము. నిన్న సాయంకాలము మా విశ్వవిద్యాలయ భవనమున పెంట్లండు ప్రభువుగారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగిన లిటిరరీ సానైటీవారి సభలో విజయ నగర సామ్రాజ్యము వెనుక నిలిచియుండు శిథిలములను గురించి లాంగుహరుస్తుగా రుచన్యసించిన సందర్భమున ఆసామ్రాజ్య విషయమున నడచిన చర్చచే సీరాజుధాల్నిని యుత్తమాధికారులకు తెలుగునెడల దృష్టిమరలి యుండుట కానందింపవలసియున్నది. లాంగుహరుస్తుగారు శిథిలములను హృదయంగమముగా వర్ణించిన పిదప అక్కడి కట్టడములలో కానవచ్చు మహాశిలలు అంతపైకి నెల్లెత్తబడెననియు నగర నిర్మాణములో నేరీతి పద్ధతి కాన్పించుచున్నదా? యనియు ఆవ్యోక్తుల జనరలుగారు కార్నేల్లుగారును తదితరులును ప్రశ్నించిరి. లాంగుహరుస్తుగారు సనుత్తరముల నిచ్చిరి. శ్రీయుత గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు లేచి ఆసందర్భమున తా మొసలహా ఇయ్యదలచుకొనిరిని యుపక్రమించి, విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన ఉదాత్తవాఙ్మయమును కృష్ణదేవరాయలు స్వయముగాను, తన ఆస్థాన కవుల మూలముగాను వదలిపోయినాడనియు దానిని విమర్శపూర్వకముగ నభ్యసించి ఆసామ్రాజ్యము నాటి ఆదర్శములను సౌందర్యభావములను గ్రహించినయెడల ఈ శిథిలములను సమన్వయముచేసి చరిత్రకు నెంతో యుపకారముచేయ నగుననియు జెప్పిరి. కృష్ణదేవరాయలకు ప్రకృతియెడల గల అవ్యాజానురాగము ఆతనిగ్రంథమున సూచితమైనదని నుడివిరి. పెంట్లండు ప్రభువుగారు సభాప సహకరమున విజయనగర శిథిలములను ఇంకను ఎంతోజాగ్రత్తతో పరిశీలింపవలసి యున్నదనియు కృష్ణదేవరాయలు వదలిచనిన వాఙ్మయవిమర్శ చేయదగి యున్నదను సలహా సరియైనదగుటచేత విశ్వవిద్యాలయము వారును లిటిరరీ సానైటీ వారును గమనించి తగినపరిశ్రమ చేయింతురు గాక యనియు సానుభూతితో బల్కిరి. ఆంధ్ర వాఙ్మయమున నేమి యిమిడియున్నదో ఇంకను మన ప్రభువులకు తెలియజెప్పిన గాని ఆంధ్రులకు తగిన పలుకు బడి కలుగ నేరదు. ఆంధ్రవిద్యాధురంధరులలో తగిన సదుపాయములును అవకాశములును కలవారు ఈపనికి పూనవలసియున్నారు. మన ప్రభువులు ఆసక్తిమై విందు రనుటకు పెంట్లండు ప్రభువుగారు చూపిన సానుభూతియే సాక్ష్యము. లాంగుహరుస్తుగారును మిక్కిలి శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారు. ఆంధ్ర మహాసామ్రాజ్యమును గురించి ఆంగ్లపండితులకు అసక్తిపుట్టించుట కిది సరియైన తరుణము. ఇట్టి తరుణమును పోగొట్టుకొనకుండుటకై మాసోదరులు పరిశ్రమచేతురు గాక యని నమ్ముచున్నాను.

హిందూవిశ్వవిద్యాలయపు కమిటీవారు ప్రకటించిన లేఖను మరియొకచోట ముద్రించితిమి. విషయములందే మిక్కిలి బాగుగా విడదీసి ప్రదర్శింపబడి యుండుటచేత మేము ప్రత్యేకించి వ్యాఖ్యానముచేయ నవసరములేదు. ఆలేఖ చెప్పుకొని ఇప్పుటి యంగ నిర్ణయానుసారము స్థాపితము కానుండు విశ్వవిద్యాలయము నేటిహైందవ విశ్వవిద్యాలయలకంటె నెన్నియో రెట్లెక్కువ స్వతంత్రముగా నుండుననుటకు సందేహములేదు. కొన్ని ముఖ్యసూత్రములను మాత్రము ప్రభుత్వమువారు

తమ చేతులలోనే పెట్టుకొనినారు. అందునను ఈమాత్రపు విరళస్వాతంత్ర్య విచ్చిగించుట కిప్పటి ప్రభువులను ప్రశంసించవలసివచ్చె.

స్థానిక వార్తలు.

కాలమాన స్థితి:—నిన్న నభిశోక్తస్థితి 83 మాత్రము, ఆరమాష్ట స్థితి 67 మాత్రము.

పరంగికొండ కాలక్షేప సభ:— శేపు యాది వారము సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎస్. కోటిశ్వరయ్యగారు వరకామర సహకరమును ప్రసంగించి కాలక్షేప మొనర్చెదరు.

నిమ్మ బాత్తుధారక సంఘము.— వ్యాసరపాడి పాఠశాలలో శేపు యాదివారము డెల్లెవారి 8 గంటలకు బ్రహ్మానందస్వామిగారు రామానుజముగూర్చి యావస్థసించెదరు.

మహమ్మదీయ బాలికాపాఠశాల, మైలాపూరు.— సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బహుమతులు పంచివెట్టుదును. మిర్ సుల్తాన్ మొహిద్దీనుగారి భార్య యగ్రాసనాధిపత్యము వహించును.

తిరువక్కేణి యున్న దాన సమాజము.— శేపు యాదివార మహమ్మదీయ 8 గంటలకు వీరరాఘవ మొదల్పిప్పి కేం రిగి య గృహమందు జనరల్ మీటింగు జరుగును, కార్య నిర్వాహకు లెన్నుకొనబడుదురు.

చెన్నపురి బౌద్ధసంఘము:— చింతాద్రిపేట నెకం డరీ పాఠశాలలో శేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు ప్రొఫెసర్ పి. లక్ష్మీనరసుగారు బౌద్ధసాధనమును గూర్చి ప్రసంగించెదరు.

ఎగ్మూరు హైందవ ధర్మపాఠశాల:— శృతీయ వర్ధంత్యుత్సవము గడచిన బుధవారమునాడు జరగను. హైకోర్టుకిలు కే. గోవిందమేగారు రీసండర్స్మును చాల సాయముచేసిరి.

లిషప్ కర్రీహైస్కూలు—ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారు బహుమతులు పంచివెట్టుదురు; శ్రీ ప్రభువుగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

మురళీగానసభ:— బార్జిటుపు నాగాయణ మొదలి పిధి 24 నెంబరు కలివిరామన్న శెట్టి వైశ్వస్రత్రములలో రెపాడి వారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కోయంబుత్తూరు తాయి కల్ల పాటకచ్చేరి జరుపబడును.

లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్బు:— ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ మంగళవారమునాడు సాయంకాల మైదుగంటలకు ఆలివర్స్కోడ్డు లక్ష్మణిరమున ప్రతి సాంవత్సరిక సభ సమావేశమగును. శ్రీ పెంట్లండు ప్రభువుగారి గ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

ఆస్టికోద్యమ సంఘము.— శేపు సాయంకాలము 5-80 గంటలకు బార్జిటుపును, సుంకు రామి నెట్టి పిధి నెం. 15 రు గృహమందు కే. శేషగిరరావు. ఎమ్.వి. గారు భగవదపాస నానంత మాంగ్గేయమునందారాధనా ద్రయోజనమును గూర్చి బోధించెదరు.

మోటారుప్రమాదము:—నిన్న సాయంకాల మించు మించు 4-30 గంటల కొకశిల్లవాడు పేటర్స్కోడ్డులో నడ్డముగ పరుగెత్తుచుండగా మోటారుబండియొకటి వానిమీదుగాపోయెను. బండిలోపోవుచున్న హైండిపునేరును పోలీసు వారు చూసికొనిరి. పిల్లవానికంటిగా నపాయకరమైన దెబ్బలు గులలెయ; ఆసుషత్రిక తీసికొనిపోయెడను.

మదరాసు వాలంటీరు గార్డుల బృందము --- ఇది. ఫిబ్రవరి నెల 1,4,8,11,15,18,22,25, తేదీలందు తిరి పరిక్రేణి నమదతీరమునను, 6,10,20,24 తేదీలందు రాణి తోటలోను, 5,12,19,26 తేదీలందు లాస్ వైక్విలలోను, 8,17, తేదీలందు రాబిన్స్ పార్కులోను, 9,23 తేదీలందు హాలోట్లోను వాయంపబడును.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు.

ఆంగ్లాండు కావిజయము.

యంగ్లాండు ఉత్తమము చేయుట.

లండను జనవరి 28:—బ్రెటోగ్రాడు బ్రిటీషువారికి నావికావిజయము గలిగినందుల కల్గునను యుత్సవముల జేసిరి. బ్రిటీషువారి యుద్ధకర్షణయెదుట విద్యార్థులు తమ యుద్ధాహమును జూపుచు బ్రిటను దేశమువారికి సర్వదేవిదేవి యాటిగాకని యుద్ధాహముల సల్పిరి. స్కాటు, డిక్సన్, వీరలు వ్రాసిన గ్రంథములు విస్తారముగ చదువబడుచుండుట వలన యుద్ధాయుధ బ్రిటీషువారి యెడ సంతోషి గలిగి నట్లు యుజువగుచున్నది.

ఆస్ట్రీయనుపత్రికల అభిప్రాయము.

లండను జనవరి 28:—ఆస్ట్రీయనుపత్రికలు జర్మనీ వారికన్న బ్రిటీషువారికే హెచ్చుపట్టును కలిగినదని వ్రాయుచున్నవి. బ్రిటీషుయుద్ధనావలు భూచరును ముంచితరువాత గూడ తమ నౌకాదళముకన్న తక్కువదియగు జర్మను నౌకాదళముతో అడవిగ పోరాడుటవలన తమకు చాలసపద్రవము కలుగునని తలచి వెనుకకు తేలిపోయినవట.

“బ్లూచరుమీద రక్షింపబడినవారు చెప్పసంగుటలు.

లండను జనవరి 28:—మొన్న ముంచివేయబడిన జర్మను యుద్ధనావ యగు బ్లూచరులో దెబ్బలు తిగి ఇంగ్లాండుకు తేలిన జర్మనునావికులతో ఒక పత్రికా ప్రతినిధి ప్రసంగించెను. వారు చక్కగమాట్లాడి క్లీక్రింది విషయములను చెప్పిరి:— మానవ ఫిరంగిమోతలకు కదిలిపోయినది. బ్రిటీషు ఫిరంగిగుండ్లవలన గూడ గడగడ లాడినది. మానవశా ఫిరంగులు బ్రిటీషుగుండ్లవలన ఊడిపోయినవి. ఫిరంగులనుకాల్చు వారందరూ చనిపోయిరి. గుండు దెబ్బ తగిలిన నావికులు గాలిపటములవలె ఎగిరి చనిపోయినారు. కొందరు యాగలకలె నూడ్చివేయబడిరి. వాన ఎచ్చట చూచినను రక్త మయ్యెనది. నావికాధికారులకు మతిలో మతిలేదు. ఇందు వలన ఎవరు ఏమిచేయవలెనో తెలియక కలకలము పాచ్చినది. “మా నౌకాదళము బాల్బడలలో నున్నది. మీది చాలకాలము నండి అనుభవము సంపాదించియున్నది”. అని ఒక జర్మను నావికు డనెను.

మీరు గలభాతేతుండ ఒడవంటి దిగిరి.

జలగల వర్తకము.

లండను జనవరి 28:—యుద్ధమువలన హంగరీనండి యూరోపుఖండమునందలి యితర దేశములకు జలగలదిగుమతి అగిపోయినది. ఈ కారణమువలన యూరోపియనువైద్యులు ఇండియానుండి జలగలను తెప్పించుకొనుచున్నారు. ఇండియాను జలగలు హంగరీనానికిన్న పెద్దవైనను చక్కగ ఉపయోగ పడుచున్నవి.

రంగుల వ్యాపారము

లండను జనవరి 28:—ఇంగ్లాండున క్రిక సంఘమువారు ఇంగ్లాండులో రంగులను తయారుచేయుటకు కొత్తవిధానమును తయారుచేసి ప్రకటించిరి. ఈస్క్రీమును రాజధానిన క్రిక కమిటీవారు, రంగులను ఉపయోగించువారును అంగీకరించిరి.

ఆస్ట్రీయా, జర్మనుస్థివరు కంపెనీలు
(బ్రిటీషువరులను ఇచ్చివేయుట).

లండను జనవరి 28:—నార్వేజీ లయాడ్ హంబర్గ్ స్త్రీమరుకంపెనీ హాస్టాస్ట్రీమరు కంపెనీ, ఆస్ట్రీయను లయాడ్ కంపెనీస్ట్రీమరులో యుద్ధము పొనగకముందు బ్రిటీషువరులకు లభించెను. ఈస్ట్రీమరు ఇంగ్లీషులలో నుండెను. కలకలె యజమానులు అందును వర్తకసంఘమువారితో చాలకాలములో ఆలోచించి ఆగరకులను బ్రిటీషువారికి యిచ్చివేయుటకు అంగీకరించినారు. ఈసరకులకుగాను యియ్యవలసిన కేపును, వైగా మాటికి కి పానులను యిచ్చివేయునట్లు ఏర్పాటుజరిగినవి. ఈవిషయము పరిష్కరించుకొనటకు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి వర్తకశాఖవారు తై నెప్పును యిచ్చిరి.

శత్రువుల ఆధిక్యస్థితి—మనస్థితి.

లండను జనవరి 29:— లండను నీటి అండు మిడ్ బ్యాంకు బ్యాంకుయొక్క సాంవత్సరిక సభకు అధ్యక్షులుగ

నండి సర్ ఎడ్వర్డు హార్డెన్ గారు ఇల్లుచెప్పిరి:—యుద్ధము వలన జర్మనీ దేశముయొక్క దిగుమతి వ్యాపారముకన్న ఎక్కువమతి వ్యాపారము పడిపోయినది. ఎగుమతి వ్యాపారము చాల భాగము తగ్గినందున, దిగుమతియగు సరకులను బంగారు నాణెములతో కొనవలసి వచ్చుచున్నది. రీచ్ బ్యాంకులోని బంగారు నాణెములను వృద్ధి చేయవలెనని మానవునకు ఆ సాధ్యముకాని ప్రయత్నములను చేసిరి. ఇప్పుడు ఆ బ్యాంకులో 10 కోట్ల 70 లక్షల బంగారునాణెములు నిలువయున్నవి. కాని దిగుమతి సరకులను కొనుటకు చాలమంది అప్పుడే బ్యాంకునండి డబ్బును తీసికొనుచున్నారు. జర్మనీకి డబ్బులేకయుద్ధమును ఆపుస్థితి మరయొక సంవత్సరమువరకు, సంవత్సరమువరకే కాదు సెనెకొంతకాలము వరకు కలుగదు. ఆస్ట్రీయాహంగరీక జర్మనీ ధనసాహాయ్యము చేసికొని లేచియెడల యుద్ధమును ఎక్కువకాలము సాగించలేదు.

జర్మను దొరతనమువారు ప్రజలకు ఫలాభివృద్ధినివేసెనమనికానితమలను వ్రాసియిచ్చి డబ్బును తెచ్చిరి. ఈ డబ్బుయి య్యవలసిన సమయమునప్పటికప్పుడు వారి ఆధికపు ఏర్పాటుల నిజస్థితి బహుశతము దొరతనమువారి నిజమైనఆధిక్యస్థితి బహుశతము ప్రజలకు వివరితుమగు నట్లుముకలుగును. కారణ మేమనగా:—ప్రజలు తమ సరకులను బ్యాంకులలో కుదుక పెట్టి గవర్న మెంటుకు ధనసాహాయ్యముచేసిరి. గవర్న మెంటు వారు తాము యియ్యలేనిస్థితిలో నున్నప్పుడు ప్రజలుబ్యాంకులకు వాకపడుదురు.

ఇంగ్లాండువారి ఆధిక్యస్థితి.

ఇంగ్లాండులోని ఆధిక్యస్థితిని గురించి మాట్లాడుచు లాయడ్ బార్ని గారు చేసిన దివ్యముగు ఏర్పాటులకు హార్డెన్ గారు వారిని పొగడుచు ఇల్లు చెప్పిరి:— ఈవిత్కను యములో లాయడ్ బార్ని గారుకాబట్టి సరిపోయినదికాని, ఇంకొకరగుపక్షముననుక వివిధముగయుబ్బందిలేకుండ చేయవలయుద్ధమునకు పూర్వము నాణెములను హెచ్చుగా వేయించు దనిబ్యాంకులు గవర్న మెంటును తొందర పెట్టినవి అప్పుడు అట్లుతొందర పెట్టుటవ్యాధియమేయని యిటీవల జరిగినసంగతుల వలన తెలిసినది. బ్యాంకులు కోరనట్లు నాణెములను హెచ్చుగావేయించిన పక్షమున యిబ్బంది రాకపోయి యుండును. వేయించునందున కొంచెము యిబ్బంది కలిగినది. ఆసమయములో వెంటనే ప్రెజిడెంట్లు తయారు చేయుచుండువలనను బ్యాంకులలో డబ్బువాచుకొన్నవారు తమ డబ్బును యింపని బలవంతపెట్టక పోయినందునను వాస్తవ్యత్రికలు సద్వ్రాయుటవలన ఆయిబ్బంది తప్పిపోయినది. ముందు ముందు మనకు యిబ్బందులు హెచ్చుకావచ్చును. ఎందుచేతననగా మనబంగారము యితరదేశములకు రవాణాయగుచున్నది. యుద్ధసమయమునందు బంగారముతో ఆస్ట్రీయా జర్మనీలకు యెంత అవసరము కలదో, మనకును అంత అవసరముకలదు. కాబట్టి మనకు అవసరమున్న సమయములో ఇతర దేశములకు రవాణాచేయుచుండుటవలన మనకు యిబ్బంది కలుగవచ్చును యుద్ధసమయములో బంగారునాణెములను బ్యాంకులలో నిలబయింపనిచ్చి ప్రజలకురెస్పాన్సిబిల్టీనే ఉపయోగించుకొనుచుందురని నమ్ముచున్నాను. ఇతర బ్యాంకు అధికారులుకూడ మా బ్యాంకువలెనే తమవద్ద ఎంతబంగారము నిలవయున్నదో ప్రకటించుటకు వెనుకముందు లాడకుండురని నమ్ముచున్నాను.

హిందూ దేశపు సైనికుల నిధి.

లండను జనవరి 29:— హిందూ దేశపు సైనికుల విశిష్ట చేయుటకు, 500 పక్షలతో హార్డింజి పబ్లిష్స్ వైద్యశాల నేర్పించిన సంబంధమున ఆ వైద్యశాలను పోషించుచున్న హిందూ సైనికనిధి ద్వార్యకమున పత్రికలలో నిటు అడహంపం జడినది. ఈ సంఘమువారు పెక్కు వైద్యశాలలకు 25000 రుసులను 1000 పానుల ఎత్తుగల ఇతర సదుపాయకర పదార్థములను పంపిరి. యుద్ధరంగముననున్న సైనికుల కిడినకు పంపినవి గాక మరల 100000 పానుల తెలగల బట్టలను విస్తారము పొగాకును సిగరెట్లను సాలను మిఠాయిలను గూడ మరల బంపియున్నారు. మరియొక పత్రిక వారమును 300000 సిగరెట్లను 150 పానుల పొగాకును 80 పౌలడబ్బుల పెట్టెలను మిఠాయిల పెట్టెలను తువార్లు అడ్డములు మెడగుడ్డలు కొబ్బరి నూనెయిచ్చునని వారిని పోపుటకు గూడ నిశ్చయింపబడినది. ఇవి గాక ఇతరులుగూడ సెన్సిటెవ్ సేలసంఖ్యగల వరుగుల పెట్టెల నిచ్చియుండుటచే వీరిని అతి విస్తార మగుటవలన ప్రత్యేక మొక తపాలకచ్చేరి ఏర్పరుపబడినది.

ప్రాస్తు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

20 వేల మంది జర్మనీవారు నష్టమగుట.

లండను, జనవరి 28:—పారిసు—ఇటలీ, లావానీ, క్రోస్, వీక్స్, ఆగ్నో, వేవరు, వాస్టెసులందును అది వారమునాడును సోమవారము మంగళవారములను హతులైన వారిబట్టిమాడగా కొద్దికోజల క్రిందటినుంచి శత్రువులకు 20వేలమంది ధతులకువైగా నష్టమైనట్లు దెలియుచున్నదని నేటివర్తమాము ప్రకటించబడినది.

కెయిజరుజన్మదినము.

లండను, జనవరి 28:—కెయిజరుగారు పుట్టినదినమున తాముగొప్పకార్యము నొకదానిని గావించుమని జర్మనీవారు చెప్పిరిగాని అదినమున వారికేమియును మేలు కలుగలేదు. అదినమున నేనాముఖమునందంతటను మనకే మేలుకలిగెను.

శత్రుకంఠముల ధ్వంసముజేయుట.

జర్మనీవారు మనవైబడిపురువారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. ఫ్రెంచివారు శత్రువులవై జయప్రదముగబడుచున్నారు. బెల్జియంలోని శత్రువుల కంఠములను ధ్వంసము గావించితిమి.

ఇటలీనకు దక్షిణమునున్న బ్రిటీషువారి ఫిరంగులు జర్మనీ సైనికుల లక్ష్యస్థానములకున్న బాటల మీద ప్రయోగింపబడి తుడిచి వైచెను. ఆర్రాను, ఆల్బర్ట్, కోయి, నోయస్, సాయిస్సాన్సులవద్ద ఫిరంగుల తోడను తుపాకులతోడను యుద్ధము జరిగెను. శత్రువుల కాల్యము వారనేకస్థానముల తమ కంఠకముల విడిచి రావ్రయత్నించుకొని తీవ్రగతిని ఫిరంగులు ప్రయోగింప బడుచుండుటచే విఫల మనొందులైరి.

జర్మను ఖయిలీలు చెప్పసంగుటలు.

తామొందిన యోటమి మిక్కిలి గాఢమైనదిని జర్మన్ వైదీలుచెప్పుచున్నారు. మనకు 800 మంది నష్టమైరి. సోమవారము మంగళవారము దినములందు శత్రువుల కొక్క పటాలమునందలిధతులందరును నష్టమైయుండురు. మునుకేసానముల కొరకు బోరుసల్పుయంతిమో యాస్థానము లన్నిటిని మనము తిగిస్వాధీనముజేసికొంటిమి. రీమువద్ద ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగెను. అందు మనఫిరంగులు శత్రుఫిరంగుల నణచినవి. సెంటు మెటేలున కాగ్నోయమునందు మూడుసార్లు శత్రువులు మనవైబడిరిగాని మూడుసార్లును వారిని బూర్తిగ నోడించితిమి. పాకోయి వారెనువద్దగూడ శత్రువులు వెనుకకు గొట్టబడిరి.

మిక్కియందలివారు ముందుకు పోవుట.

డినో నెను కుత్తరమునందు మనము ముందుకుబోతిమి. బాండెనాటువద్దను ముందుకుబోతిమి. ఆల్సేసునందు శత్రువుల ఫిరంగి రక్షణోపాయములకు నష్టముకలిగించి ఆమెర్ట్జి విల్లర్ బర్గుహీట్ లీచాన్ పొంతములందు ముందుకు బోతిమి. మన మాక్రిమించిన పరీదేశమును గాపాడుకొంటిమి కర్మివద్ద జర్మనీవారి పటాలయొకటి మనవైబడినపుడు దానిని వెనుకకు గొట్టితిమి.

లండను జనవరి 29:—నిన్న రాత్రి పరాసు అధికారు

లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—27-వ తేది రాత్రి జర్మనుల కాల్యము మనలను ముట్టడించియుండలేదు. జోనుబెక్కుకు ఈకార్యభాగమున జర్మనులు మన స్థానములను ఫిరంగులుపెట్టి కొట్టిరి. ఎయిను ఆర్గోనులలో ఫిరంగులయుద్ధము జరిగినది అమ్మెర్జి విల్లరుకు ఈకార్యభాగమున సైనికులు పధ్యాయము గలుచుకొనిన స్థలములను జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను జేసికొట్టుచున్న ను నిలువబెట్టుకొను చున్నారు. తక్కిన వోట్ల శాంతిముగ నున్నవి.

జర్మనీవారు కొత్తగుండ్లను ఉపయోగించుట.

లండను జనవరి 28:— యుద్ధమును కన్నలారచూచుచున్నవాడు మనఫిరంగులు చక్కగ పనిచేయుచున్నవని వ్రాయుచున్నారు. జర్మనీవారు యిప్పుడు కొత్తరకపు ఫిరంగిగుండ్లను ఉపయోగించుచున్నారుట. ఈ గుండ్లు వైకి ఎగినపప్పుడు బ్రద్దలగును. ద్రుష్టతై నప్పుడు దట్టమగు తెల్లని పొగ బయలుదేరును. ఒకవిధమగు యంత్రములనుండి టార్పెడోలనుకూడ వదలుచున్నారుట.

వైమానిక యుద్ధము.

జర్మనులు డక్షిణగూమీద బాంబులువేయుట.

లండను జనవరి 28:— యుద్ధమును కన్నలారచూచుచున్నవాడు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—శుక్రవారమునాడు జర్మను విమానములు డక్షిణగూమీద బాంబులు వేసినవి.

ఒక బ్రిటీషు విమానము జర్మను విమానములమీద కడి రెండు విమానములను తరిమివేసింది. మాడుబ్రిటీషు విమానములు 10 జర్మను విమానములపై పడి యాద్యము చేసినవి. ముగ్గురు శత్రులను తరిమివేసింది. బ్రిటీషు విమానములు తరిమివేసినవి. మనకారు పడగొట్టిన ఒక జర్మను విమానములో బ్రద్లూకాని 8 బాంబులుండెను. వైమానికునివద్ద రెండుగుండ్ల పిస్తూలుండెను. బ్రిటీషువిమానములకు కొద్దికాలము మాత్రమే కలిగినది. బ్రిటీషువిమానములు చేసినవి అప్పుడేమైనాగా నున్నది.

లాబాసీ యుద్ధము.

బురదలో పోరాడుట.

లండను జనవరి 29:—బాబాసీలలోనున్న రైతుల విలే ఖతు డిల్లీ తంలి సంపుచున్నాడు:—లాబాసీ వద్ద బురద యందు జరిగిన యుద్ధ మీ సంవత్సరము నందు బ్రిటీషు వారు సల్పిన పోరులలోన గొప్పది. కడచినరెండుమాసములందును నిరంతరము వర్షముగురియుటవలన లాబాసీమైదానము కొంపగ నుండుటచే తీవ్రగతి ముందునకువచ్చి వైబుట దుర్లభమయ్యెను. ఈకారణమువలన లాబాసీనుండి దెవ్వానుకు పోవు బాట మీదుగ యొక్కపైటన వచ్చి వైబుటకు జర్మనీవారు నిశ్చయించిరి. త్వరలోనే మనపటాలములలో నొకపటాలము వారున్న కందకమువద్ద వాళ్ళవ్యక్తముగ సంగ్రామ మారంభించెను. ఈపటాలమువారికి వెనుక తోడులేకపోవుట చే వారు వెనుకకు పోవలసినవారైరి. జర్మనీవారి వ్రోయు నందు ప్రయోగాల్పముల రెండు పటాలముయొక్క ముందు భాగములలోనివారు సంగ్రామతీవ్రమును భరింపుచుండినటులగన బడెను. శత్రుస్వాధీనమైన కందకములకు వెలుపలిభాగమున నున్న కందకములలోని భటులు లాముగూడ వెనుకకుపోవలసిన వారమైతిమనియుఇంకెదియోపారబాటుగ లెననియుకర్షణకు విన్నవించిరి. ఈకారణమువలన దాపరిభాగముననున్న కందక ములగూడ విడిచిపెట్టబడెను. జర్మనీవారుతాహవూరితులై గిలెంకీవరకున్న కందకములను స్వాధీనపరచుకొనిరి గిలెంకీవద్ద నొక కందకమును స్వాధీనపరచుకొని 6 గు బ్రిటీషు వారిభటు లను పట్టుకొనిరి. ఇంతతీవ్రముగ స్వాధీన పరచుకొనిన ప్రదేశ మను గానాదుభారమును నిలువయున్న నైనికులకు విడిచి వారిలో నొక పటాలమువారు ముగ్గురుదోగ్గీయుల యధికారిమును బట్టణమును బ్రవేశించిరి. మిగత బ్రిటీషుపటాలముల వారు స్వాధీనము దప్పిన కందకములను మరలస్వాధీనముజేసి కొన నాభ్యాపింపబడినపుడు శత్రువులు తీవ్రముగ తుపాకులవారుచేయుచుండ మాకాటి బంటి బురదలో ముందునకు పోయిరి. ఇట్టి విధమున శత్రువుల మీదికి పోవుట కిదియే ప్రథమము. ఈ సందర్భముల నైనికులవలనలో ముందు దుర్లభమయ్యెను. ఒక్కోచో కొందరు తమస్నేహితులకొరకు వేచియున్నపుడు శత్రువుల తుపాకి రివ్వలనందు దిప్పించుకొనుటకు బండుకొన వలసినవారైరి. ఇవిధముగు పోరాటము జర్మనీవారికేమియు బోధ పడలేదని భటులు చెప్పుచున్నారు.

జర్మనుల రిచ్చనడుట.

శత్రుల చేతబూని మనవైబుటకు శత్రువులు తమకంద కములనుండి వైకివచ్చిరి. అంత మనము బురదయందు పండు కొని యుండుటజూచి బ్రిటీషువారెదియో మాయోపాయ మును బ్రయోగించు నున్నారని తలంచి తిరిగి వారు తమకంద కములలోనికి నుకిరి. ఇవిధముగా ఆ కందకమును స్వాధీనపరచుకొని చాలమంది వస్త్రమైనను నిలిపికొనిరి.

జర్మనీవారు విభజనగుట.

దెవ్వానుకుపోవు బాట మీదుగ జర్మనీవారు ముందుకు పోవుట చే వారు నష్టము నొందుట యే గాకవిభలులై ప్రయోగపటాలములలో రెండు పటాలము వారు తమలో 400 మంది హతులుగాగ వెనుకకు గొట్టిబడిరి. నిలువయున్న జర్మనీవారి నైనికులు వీరికి సాయమొనర్ప తీక పోయిరి. ఫ్రెంచివారు తోడ్పడుచుండ మనకాల్పముల వీ పనిని దీర్చిరి.

హతశేషులు శ్రేయశేషులగుట.

గిలెంకీలో బ్రవేశించినవారియందు హతశేషులైన వారందరును శ్రేణిలగ పట్టుబడిరి. వారు పట్టణమును బ్రవేశింపుచుండ బ్రిటీషువారు వారిపై తీవ్రముగ తుపాకుల వారుజేసిరి. అప్పుడువారు వెనుకకుపోవ బ్రయత్నించుకొని బ్రిటీషు వారు చుట్టుముట్టియుండుట జూచి లొంగిపోయిరి. జర్మనుచక్రవర్తిగారు రణరంగమునకువచ్చుట. అలహాబాదు జనవరి 29:—పయోనీరుపత్రిక లండను విలేఖకుడిట్లు తంలి సంపుచున్నాడు:—లాబాసీవద్ద

బ్రిటీషువారిపై జర్మనీవారిక మొత్తముగా బడిరి. అప్పుడా సమీపమునందు జర్మనీచక్రవర్తిగారుండిరి. 1, 2, 3 పటాలములు ప్రతస్తముగ పోరునల్పించి. జర్మనీవారికకందకములవరుసను స్వాధీన పరచుకొనిరి. కాని బ్రిటీషువారు వారివైబడినపుడు వెనుకకు గొట్టిబడిరి. జర్మనీవారి ప్రయత్నములయొక్క వృధ యయ్యెను. వారికి యొక్కవస్త్రము వెనుకకు పోవుచుండ గలిగెను.

సేనాముఖము నందంతటను మనవైబడ వారు ప్రయత్నించుచుండిరి. ఇచ్చెనుకద వారు మనవైబడిరి. ఇంతేగాక మనసేనాముఖమున బలహీనములగు స్థానములను సుక్రముగ కనిపెట్టుచున్నారు. మిత్రమండలివారి సేనాముఖము బలపరప బడినది. ఆఖరున సంపదినవారు వెంటనే పోరును బ్రవేశించిరి. వైబాం ద న పటాలములు బాగుగ పని జేసెను. ఆఖరున సంపదినవారు ప్రతస్తముగ తోడ్పడిరి. బ్రిటీషువారి దేహకోగ్యము చిక్కుగ నున్నది. వాలావరణ మంత శోచనీయముగ నున్నపుడు వ్యాధిపీడుకులగు వారి సంఖ్య బహు స్థలముగనుండుట గమనింపదగి యున్నది.

లండను జనవరి 29:—(రెయింటు ఓమరు జనవరి 29) లాబాసీని ఫ్రెంచుబ్రదర్లు నడుచు జర్మనుల వ్రోయుల నధికముగ పోగుచేసియుండుటచే దెవ్వాను పట్టుకొనుటకు గాను నేడు వారు మిత్రమండలివారి వ్రోయులను భేదించ బూనిరి. ఉదయము 6 గంటలకు వారు తాకుటవారంభించిరి. వారి ఫిరంగిదళమును ఫిరంగులుగల పోగుబడియునువారికి బాంబుయొందుండెను. అపొగుండి 7-30 మొదలు 9-30 లో పున దెవ్వానుమీద 20 గుండ్లను పరచెను. ఈయుద్ధముకొరకు వారు వెక్కుబడినములనుండి ప్రయత్నించు చున్నారని శ్రేణి లుగా పట్టుకొనబడినవారు నడిచిరి. రెండుకోసాలతీరము రెయిజరుగారు ప్రయముగా పూర్ణములను తిలకించి సన్నాహములను గమనించుచుండిరి. మిత్రమండలివారిని తీవ్ర ముగదాకి ఫ్రెంచుబ్రదర్లు ప్రకృతులమి లాబాసీ దెవ్వానుమా గ్గుమున రెండు పదాలివ్రోయులను సంపదలెని జర్మను లుద్దేశించిరిగాని ఈపన్నాగ మడివరకే మిత్రమండలి వారికి తెలియవచ్చుటచేత జర్మను పదాలివ్రోయులు సంకులముగ మిత్ర మండలివారిని దాకినంతన ప్రాణాపాయ కరముగు నగ్నివర్ష మును మిత్రమండలివారు కరిపించిరి. ఎదుటనున్న ఆంగ్ల శిరస్సుదళమును ప్రక్కనున్న పరానుఫిరంగిదళమును వారిని వెనుకకు తరిమివేసెను. తక్కిన పటాలములను మిత్రమండలి వ్రోయులకు 500 మీటరుల దూరములలోనికి వచ్చువరకును వారురక యుండి వెంటనే పరాను ఫిరంగిదళమువారి పై ఫిరంగులను కాల్చు సాగిరి. కొన వారెండు పటాలములను మిత్రమండలివారికి చిక్కిపోయినవి. ఈతీగ జర్మనులు 5 సారులు మిత్రవ్రోయులను దాకిరి ఒకసారిగిలెంకీ ఫాదిగొడి వరకు పోగిలిగిగాని చివరకు వెనుకకు తరిమివేయబడిరి. వెక్కులెను గిలెంకీ కుయస్సీలకు చుట్టునున్న మైదానములలోనన్ని లు చాల గారుణము నొనర్చినవి. ఆ ప్రదేశములలో జర్మనుల శవములు కుప్పలిపులుగ పడియున్నవి. మధ్యాహ్నము 8-30 వేళ జర్మనులు దెవ్వానుపైకి బలమైనగుండ్లను పరచిరి. వానిలోనొకటి జర్మనుశ్రేణిలకు సమీపమునపడెను నష్టమేమి యును జరుగలేదు. సాయంత్రము 5 గంటలకు పోరుముగిసినది.

బెల్జియము.

బ్రిటీషు విమానములు బూర్రెసుమీద బాంబులువేయుట. లండను జనవరి 28:—బ్రిటీషు విమానములు జర్మనీ వారి ఆధీనములనున్న బ్రూజెస్పట్టణముపై బాంబులను వేసినవి. ముందుపట్టియున్నను, గాలితీవ్రముగ వీచుచున్నను బాంబులు జర్మనీవారు యుద్ధసామగ్రిని నిలవజేసిన గిడ్డంగులకు చాలకాలము కలిగించెను.

రష్యా

రషియావారినిజయము శత్రువులు వెనుకకుపోవుట లండను జనవరి 29:—వెల్కోగ్రాడ్ కార్పాతియను కొండలలో దక్షిణమునకు ఆగ్నేయ దిక్కున రెండుకోసాలు జరిగిన యుద్ధములో మనకు విజయము కలిగినది. ఈ విజయ ము చాలముశ్రమైనది ఏలయనగా? శత్రువులు తమ ముందు సామానును యుద్ధసామగ్రిని, కందములను త్రవ్వు పనిముట్లను వదలి వడిగా వెనుకకు పోవలసి వచ్చినది అనేకమంది ఉద్యోగులు నైనికులు శ్రేణిలగ చిక్కిరి. శ్రేణిలగ చిక్కినవారు ఇంతమంది యని చెప్పటకు ఇంకను వీలులేదు. ప్రతివోటను శత్రువులు భంగపాలు నొందిరి. బుకోవిసాలా ఫిలిగతులు మారలేక.

తూర్పురషియాలో యుద్ధము. తూర్పురషియాలో రషియావారు ముందుకు వెళ్లుచు నేయున్నారు. వెల్కోగ్రాడ్, గంబీనెస్ అను ప్రదేశములకు ఉత్తరముగనున్న అడవిలో యుద్ధము బహుతీవ్రముగ జరుగుచున్నది. ఈ ప్రదేశములలో జర్మనీవారు వైద్యులైనను కొట్టివేయబడిరి. లేదా ఉన్నస్థలమును వీటికి తమంతట తాము వెనుకకుపోయిరి. మనసేనలు, కామనీనీన సాహాయ్యములన బార్డిమాఫ్ పరగజాలో, ధూమిలో మంతుగనులను వెట్టి జర్మనులను వెళ్లగొట్టిరి.

ఇటలీ.

ఇటలీ దేశపు తాటస్థ్యము. లండను జనవరి 28:—ఇటలీలోని ట్రిబ్యూనా యను పత్రిక ఇటలీదేశపు తాటస్థ్యము గురించి శోమలోని జర్మను రాయవారియగు వానబులో రాకొమారునకును గియోలిట్టిగారికిని యేవిధముగు యేర్పాటును జరిగియుండలేదని వ్రాయుచున్నది. ఈ పత్రిక 30 గియోలిట్టిగారిది. వీరు చాల కాలము ఇటలీదేశమునకు ముఖ్యపత్రిక నుండిరి. 1842-3 సంవత్సరములో బన్చించిరి.

ఆస్ట్రీలియా.

5 లక్షలమందిని దయారుజేయుట. సిడ్నీ-జనవరి 29:—విద్యాభ్యాసార్థుల మంత్రిగారగు కార్మికేలుగారు వర్తకుల కుపస్థానింపుచు నేడిట్లు చెప్పిరి:—కుపాకీజేటువార్లను 5 లక్షల మందిని దయారుజేసి నిలువయుంచ వలచినాము. వీరు ఏమిషమునైనను రణరంగమునకు పోవ సంసిద్ధముగ నుండురు.

జర్మనీ.

జర్మనీలోని గోధుమలను దొరతనమువారు స్వాధీనపరచుకొనుట. లానోరు జనవరి 29:—సివిల్ అండుమిలిటరీ గజెట్టుపత్రికా లండను విలేఖకుడు జనవరి 27న వేసిన యిట్టిని తంలిసంపుచున్నాడు. ఆమెికానుండి హాంబర్గునకు ఆహారపదార్థముల దెచ్చుచున్న విల్ హెల్మీనాయనునోడ నైనికేతరులకే యాహారముల గొనిపోవుచుండెననియు ఆ కారణమును బట్టుకొన వీలు లేదనియు వాదముగలిగినందున ఈ విషయమున గలిగిన యాచురత జర్మనీలోని గోధుమలను పిండిని జర్మనీ దొరతన మువారు స్వాధీనము జేసికొనినది తెలియుట వలన దీనిపోయినది. జర్మనీ వ్యాపారస్థులలో ననేకుల ప్రోద్బలమున నేయోడ ప్రయాణము గావించుచుండెనని నమ్ముటకు కారణమున్నది. జర్మనీదేశమున కాహారపదార్థముల బంపుటవలన నైస్థ్యమునకు లాభముగలుగుట నిశ్చయము. ఇది యిట్లునను నవిబంధన పూర్వక నిషేధ వస్తుపనుచాయము ననుసరించి హేగులో నేర్పించిన సూత్రము బ్రిటీషువారికి కరబంధముగ నున్నది. జర్మనీ దొరతనమువారి ప్రకటన మూలకముగ ప్రజలెవ్వరును ధాన్యమునుగాని గోధుమపిండినిగాని తమ స్వాధీనమున నుంచుకొనుట దుర్లభము. వీనివలె నేయిత రాహార పదార్థములును నైనికులకై స్వాధీనము జేసికొనబడుట నిశ్చయమని నూచింపుచున్నది.

బ్రూకర్ జర్మనీవారి మోడలలో బ్లూచెరుగూడ పోరునట్లుట వలన లండనువా లొకంత యాశ్చర్యము నొందిరి.

గాజెల్లినాకను టూప్సిచోచేయుట. జర్మను అధికారులు నిజమని ఒప్పుకొనుట. లండను జనవరి 28:—గాజెల్లి నాకను శత్రువులు టూప్సిచో చేసిన మాట వాస్తవమని జర్మను అధికారులు వ్రాయుచున్నారు.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా విదేశ వ్యవహార మంత్రిగారిని కెయిజరుగారు సన్మానించుట. ఆంస్ట్రూం జనవరి 29:—ఆస్ట్రీయావారి విదేశ వ్యవహారమంత్రిగారు బారక్ బూరియెక్ గారు జర్మనీ చక్రవర్తి గారితోడను, డా॥ వాక్ బెల్గాక్ హిల్స్ గారితోడను, జనరల్ వాక్ ఫాకెహిక్ గారితోడను వింతల వారించి సంగ్రహించినటుల బెర్లిను వాస్తవములమున తెలియుచున్నది. జర్మనీ చక్రవర్తిగారు బాక్ బూరియెక్ గారికి బ్లాక్ యా గిల్ విజయము నిచ్చిరట.

టర్కీ

ఎవ్వరు పాపముగా

ఇదివరకు మిలిటరీ డివిజన్ లు తీసివేయబడి.

లండను జనవరి 29:— టెల్ గ్రాఫ్—టర్కీ వారి సర్వ

సేనాధిపతియగు ఎవ్వరు పాపముగా 'ఇర్' జెనరల్ వచ్చినవెంటనే 9వ టర్కీ సేనయొక్క సేనాధిపతిని, మరలుతర పశుల ములయొక్క సేనాధిపతులను ఉద్యోగములనుండి తొలగించి "విక్రము, అభివృద్ధి" అను టర్కీ-పంపుములలో మొదటగా నున్న యావకులగు మిలిటరీ ఉద్యోగులకు ఆ ఉద్యోగములు యిచ్చిట్లు తెలియచున్నది.

జర్మను రాయబారి.

మతియధమునకు పురికొల్పబడి.

లండను జనవరి 29:— టెల్ గ్రాఫ్—జర్మనుల

హైఫా పట్టణములోనుండు జర్మను రాయబారి యగు 'హెర్' వార్ టైగ్ గారు మహమ్మదీయులను మతియధమునకు పురికొల్పబడుటకు, టర్కీ సేనలో చేరుచు బోధించుటకును యిటీవల వాటనుకు వెళ్లిరి. రాయబారిగారు అబూ ఆల్ హద్ గారి నద్దకు వెళ్లి బోధించుటగా మతియధములలో విశేష జోక్యముకలగ జేసికొనవద్దని అబూ గారు చెప్పిరట.

పరిమార్చు.

పరిమియాలోని స్వీడను దేశపు ఉద్యోగులు.

లండను జనవరి 29:— పరిమియాలోని వారి కొలు

వుల చాలకాలమునుండి స్వీడను దేశముల పోలీసు ఆధికారులగున్నారు. వీరికి చాలకాలమునుండి జీతములు ముట్టుట లేదు. ఈ కారణమువలన మార్చి 1వ తారీఖున పరిమియాను వెంటనే వదలి స్వీడనుకు రావలసినదని స్వీడను దేశ తనమువారు ఉత్తరువులను పంపిరి. ఇది యిట్లుండగా జనరల్ జిల్ మార్సనుగారిని వారి అనుచరులను తమదేశమునకు వచ్చి తమదేశమునందలి పోలీసు కాఫీను సరియైన మార్గములలో వెళ్లదని కోరుచు చీనా గవర్నరు మెంటువారు టెల్ గ్రామును పంపిరి. చీనా రాజధానియగు పీకింగునగరమునకు చేరుటకును, చీనా దేశముయొక్క సిత్తిగతులను కనిపెట్టుటకును కావలసిన డబ్బును జిల్ మార్ సన్ గారికి పంపించును. స్వీడను దేశ తనమువారు అంగీకరించు పక్షమున జిల్ మార్ సనుగారు చీనాకు వెళ్లవచ్చును.

[జిల్ మార్సనుగారు, వారి సహోద్యోగులు ఆ సల స్వీడనులో పోలీసు అధికారులు. వీరిని స్వీడను దేశ తనము వారి అనుజ్ఞమీద పరిమియావారు తమ పోలీసు కాఫీను మంచి మార్గములలో వెట్టుటకు పిలిపించుకొనిరి]

అమెరికా

ఇమిగ్రేషను బిల్లు

లండను జనవరి 29:— అమెరికను ఇమిగ్రేషను బిల్లును ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు ప్రోత్సహించిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీ కేసు

బొంబాయి జనవరి 29:— క్రీడర కృష్ణకౌతము బొంబాయి బ్యాంకింగు కంపెనీకి మేనేజరుగనుండి 50 వేల రూపాయలను అపహరించినందునకును, మల్లారు గణేశకౌతము, అనునతడును, రూపచంద్ర సూర్యచంద్ర అనునతడును వీరికి డ్వాంటు చేసినందునకును, చార్జీ చేయబడి బొంబాయి ప్రెసిడెంటు సెషన్సులో విచారింపబడుచున్నారు. మూడవ ముద్రా యొక్క అనుకూలముగ నుండునట్లు మొదటి ముద్రాయగుమేనే జరు జమాఖర్చులమార్చి తప్పకుండా లెక్కలను తయారుచేసిట్లు కూడ చార్జీ చేయబడినది. ఫిర్యాదు పక్షమున న్యాయవాది కేసును ప్రారంభించుచు నట్లు తెలియజేసెను. ఈ బ్యాంకు 1898వ సంవత్సరములో స్థాపించబడినది. దీనికి 5000 సంవత్సరముల క్రిందట చిక్కులు తలపించినవి. నిలువజేసికొనిన వారందరు వారివారి నామము తీసికొనిపోయిరి. అప్పుడు బ్యాంకును మూసివేయవలసినవచ్చినది చాల భారతాలలో అసలు నిలువయున్న సొమ్ముకంటే వెక్కువగా సొమ్ము బ్యాంకులోనుండి తీసికొనబడినది. దీనిమాది డైరెక్టరు లాభ్యపడిరి. మూడవ ముద్రాయొక్క సంబంధించిన భారతాలలో ముఖ్యముగ కట్టు జరిగినది ఊరక యితర అప్పులియ్యబడినది ఇతర విధమున నిలువ లేనిదే నిలువ యుండినట్లు చూపించియు దొంగపద్ధతులను కట్టియు నిట్లు చేసిరి. 1908వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు 28 తేదీన

ఇతడు 9915 రూపాయలు బాకీయుండెను తరువాత నీ 9915 రూపాయలు 51083 రూపాయలు బాకీ చేసిరి. ఈ విషయమై మొదటి చార్జీ తీసికొని రాబడినది. రూపచంద్రున కిచ్చిన సొమ్ము విషయమై యితరని అడుగగా, తనకు దుకాణ మున్నదనియు, మంచి వ్యాపారము చేయుచుంటినియు చెప్పినాడు. కేసు వాయిదా జేయబడినది.

బొంబాయి బ్యాంకు గారి ప్రసంగము.

బొంబాయి జనవరి 29:— బైటల్ పాతకాలల శత కష్టోత్సవమునందర్భమున 'నేటి రాత్రి ప్రసంగించుచు బొంబాయి బిషపు గారిట్లు నెలవిచ్చిరి:— నూరు సంవత్సరముల క్రిందట నెపోలియనుతో విరోధా రాష్ట్రాధిపతులందరు మహాసంగ్రామము చేయుచుండ నీపాతకాలలు నెలకొల్పబడినవి. ఇప్పుడు మరియొక మహాసంగ్రామము జరుగుచుండగా వీని శతకష్టోత్సవమున జరుపుటకు 'నేటి క్కడ మనము సమాజేశ మైతిమి. అన్ని రాష్ట్రములను తమవశము చేసికొన వలెనని యెంచినదేశములవారితో మనము యుద్ధము చేయుచున్నాము. నూరు సంవత్సరముల క్రిందట 'నేయుద్దేశములతో నాంగ్లేయులు యుద్ధమునకు దిగిరి, ఆయుధేశముతోనే, అభావనలతోనే, అట్టి ధర్మబుద్ధితోనే నేడును సంగ్రామములలో బ్రవేశించిరి. కేవలము అంగబలమే ధర్మబలమని యెంచిన దేశముల వారిలో మనము నోరెత్తుచున్నాము. మనదేశము మనల సేమి కోరుచున్నది? మనమెప్పుడు మూడు విషయములను పాటించవలయునని మనవారు కోరుచున్నారనన్యాయము, కవికరము, గౌరవమును మనము పాటించుచుండ వలెను. సహాయమునకు కావలసినంత బలము మనకు అవసరము మన కిది యుండకపోదు. ధర్మరక్షణకై మన సామర్థ్యమును వినియోగించుచును కాని ధర్మమును నశింపజేయుట కెన్నటికి నుపయోగించును.

మొయిలు స్త్రీమరుసపోర్టు

బొంబాయి జనవరి 30:— ఇంగ్లాండు వచ్చిన టపాలు నేడు ఒంటికంట 40 నిమిషములకు బొంబాయి నుండి పోస్టు ఎటన్నెస్ లో బయలుదేరును

రైలు వేగాదు దొంగతనము చేయుట

రెండు మాసములకితే జేయబడుట

పూనా జనవరి 30—కొన్ని కోళ్లు, క్రిస్టమును, పండుగలలో ఉపయోగించు అటవస్తువులను రైలులో పంపగా దక్షిణమహారాష్ట్ర రైలువేయిన గోవా దేశమునకు వి.గోమ్మ అను గార్డును కృష్ణా సోనాయును పోయెంటుమను వీనిని దొంగిలించిరి. వీరిని కోరిగానులో మాడన తరగతి మేజిస్ట్రేటు గారు విచారింపి గురువారమునాడు కేసులో తీర్పుచెప్పిరి. మద్యం లిద్దగుట చేరి రెండవ మాసముల క్రితము 50 రూపాయల జరిమానాయు, నిధింపబడినది. క్రిస్టమును అటవస్తువులను దొంగిలించినందునకై మద్యములు త్వరలోనే వీరివలననే విచారింబబడుదురు.

కరాచీ వర్తకము.

కరాచీ జనవరి 29:—వర్తకము సాగుటలేదు. రవాణా దారులు సరకులను కొనుటలేదు. సరకులను తీసికొనిపోవుటకు తగినన్ని టాడెలులేవు. ఉత్తర హిందూస్థానులో సస్యాను కూలరుగున్న ముకురిననది. గోధుములపంట దివ్యముగ నున్నది.

కలకత్తా

గంగానారయంత్రశాలలు.

నిష్పముట్టుకొని వస్తువులు

కలకత్తా జనవరి 29:— బుధవారము మధ్యాహ్నము నిలువురములలోని గంగానారయంత్రశాలలకు నిష్పముట్టుకొనినది. దీని వలన 5 లక్షల రూపాయల వస్తుముకలిగినది. ఒక సరకుల గిడ్డంగులలో నీ అన్ని ప్రమాదము బయలుదేరినది. నిష్పనాధ్యక్షులంత్రముల వలన నిది తక్కిన వానికి వ్యాపించకుండ చేయబడినది. తక్కినవి నిష్పముట్టుకొనకుండ చూచుటకు వీరు పోయెయంత్రములవారు కడవిక రాత్రియంత్రమున క్కడ యుండివలసి వచ్చినది.

నేలకత్తా వర్తక సంఘము.

వర్ధమయ్యతము జరుగుట.

కలకత్తా జనవరి 29:—కలకత్తాలోని వర్తకపు సంఘము వారి సాంవత్సరికోత్సవము నేటి సాయంత్రము జరిగినది. అధ్యక్షతను వహించిన డక్లియ. జే. బ్రాహ్మగారు తమయువ న్యాయములో నిట్లు నెలవిచ్చిరి:— బంగ్లాదేశ ఎ మ డె న

యధనావ ధ్వంసముగట యెంతయు సంతోషకరము. దీని వలన తూర్పుసముద్రములోని వర్తకపుమార్గము లన్నియు సురక్షితముగ నున్నవి. హిందూదేశములోని కంపెనీలవారు తమ సహాయోద్యోగులను రణరంగమునకు వెళ్లించినారు. లేదా కవాతు చేయకొని తరఫీతు అగుటకు వెళ్లించిచ్చిరి. ఇది యెంతయు బాగుగావున్నది. కలకత్తాలో వర్తకమున కంతయెక్కువ నష్టము కలుగలేదు. సిత్తిగతులు ముందు చాల వృద్ధి పొందును. యుద్ధమువలన వర్తకమునకు కలిగిన చిక్కులు పోవుచున్నవి.

సంవత్సరపు నిపోర్టు

రిపోర్టు కమిటీవారు అంగీకరించవలసిన దని కోరుచు జి. పీటను గారిట్లు నెలవిచ్చినారు:— మధ్యమగు పాలసప్లయ గురించి ప్రజలు యోచించవలెను. చంటిపిల్లల చావులు విపరీతముగ వృద్ధిమైనవి. అన్ని కైపులను అవశ్యకతను సాల నుపయోగించు చుండుటవలన రోగములు ప్రబలుచున్నవి. బాల్లేటుకంపెనీకి సంబంధించిన ఆంధ్రాగిల్పు గారు ముందు సంవత్సరమునకు యజమానిగ నెన్నకొనబడిరి.

కలకత్తా పురాభివృద్ధి శాసనము

సవరణబిల్లు.

అలహాబాదు జనవరి 29:— ప్రత్యేకముగ నేర్పాటు చేయబడిన కమిటీవారు కలకత్తా పురాభివృద్ధి శాసనమును గురించి యోచించి కొన్ని సవరణలను చేసిరి. ఈ బిల్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యోచనయందున్నది.

కలకత్తా గనుల సంఘము

కలకత్తా జనవరి 30:— కెలడోనియను సంఘమువారి వలెనే కలకత్తా వర్తక సంఘమువారును (ప్రీ) డ్యు అసోసియేషను) హిందూదేశపు గనుల సంఘమువారును గూడ కాలానుగుణ్యముగ నిపుడు జరుపబడవలసిన వార్షికములగు వివరలను మానివేసిరి. ఇవట నిన్నటి దివమున ఖిజభూగర్భ సంఘము వారి వార్షికసభయందు కర్నూలు యాఫ్. జే. అగాధెగ్గ గారి యావన్యాసము చదువబడినది. ఇనుము పరిశ్రమలను గురించి హిందూదేశమున సంవత్సరమునకు దామాషాను 80 వేల టన్నుల వంతున మాత్రమే సంస్కరింపబడనిలోహము గనులలో నొక్కరితీనే వెక్కు సంవత్సరములనుండి కలుగుచున్నది. ఇది చాల తక్కువగా నున్నది. పోలి సంవత్సరమునకు విదేశముల నుండి దామాషాను 160 లక్షల టన్నుల ఇనుపవస్తువులు దిగుమతి యగుచున్నవి. ఈరీతిగా 1911వ సంవత్సరమున రుతునజరిగినది 1911 లో భారత వర్తక సంఘమువారు భాక్ష్మీలో పరిశ్రమలయమును నిర్మించుట వలన రీ రెట్టిధికముగ నీలోహము ప్రబలి నది. వారు ఇనుమును ఉత్పన్నము పెంచుగా కలిగించుచున్నారు. 1913వ సంవత్సరమున 25 వేల టన్నుల ఉత్పత్తిరైలు పట్టాలను గూడ వారు చేసిరి. విస్తారముగ నినుపలోహము బంగాళా ఇనుపవర్తక సంఘమువారికి గూడ నిటీవలభవ్యమగుటచే వారు భారుకారులో నిర్మాణకాల నేర్పువప గలిగి గాన ప్రాచీన కాలమున ఇనుము ఉత్పత్తి పరిశ్రమల కీదేశ మెట్లు సుప్రసిద్ధ మయ్యుండెనో అట్టి ప్రసిద్ధియే మరల కలుగ నున్నదని మూడవ లగుపడుచున్నది. గాన గత 8 సంవత్సరములలోను ఇనుమునిషయమున బాలాభివృద్ధి కలిగినదనియు చెప్పవచ్చును. దీనివలన మనమీసోపానపాటిలో ప్రభుసోపానమునై మాత్రమే యిప్పటికడుగు పెట్ట గలిగితిమనియు నున్న భాగము నధిరోపించి ప్రతివత్సరమును విదేశనిర్మలములగు ఇనుము ఉత్పత్తివలన క్రింద వ్యయపరచబడుచున్న యపారధనసంఘములో యుక్తభాగమును గ్రహింపగలుగుటకు వెక్కు సంవత్సరములు పట్టుననియును గ్రహింపవగును 1918వ సంవత్సరములో కట్టులు కత్తెరలు మొదలగు నవిగాక ఇతరసామగ్రిలు విదేశములనుండి 2 కోట్ల పానులు విలువగలవి ఈ దేశమునకు వచ్చియున్నవి. ఈ దేశమున నీ పరిశ్రమ నభివృద్ధి చేయుట కవకాశ మధికముగ కలదు. తగిన నేర్పుగల పనివాండుని దొరకకుండుట కొప్పు విరోధముగనుకగాని కొన్ని సంవత్సరములు గడచినగాని ఈ లోబుతీరదు అని ఆయన యుపన్యసించిరి. హెచ్. హైడెనుగా రీ సంవత్సరమున కధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి.

అలహాబాదు

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

అలహాబాదు జనవరి 29:— హిందూ విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు త్వరలోనే అలహాబాదులో సమావేశమగుదురు. వ్యవహారములన్నియు సరిగనుండుటవలన కేపు ఢిల్లీలో సమావేశమగు సామ్రాజ్య శాసన సభలో, సర్ హోమ్స్టర్లు బట్టరుగారు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించినట్లు ప్రవేశపెట్టవచ్చును. కాలక్రమముననిది సిద్ధాంతంబగు సభ యందంగీకరింప బడును.

రైలుపేటికల్లు ఇనస్పెక్టరు

ఒక ప్రయాణికుని కొట్టుట.

ఆలహాబాదు జనవరి 9:— తూర్పు ఇండియా రైలు పేటికల్లు ఇన్స్పెక్టరు యొక్క పేరును ఒక ప్రయాణికుని కొట్టుకొన్నట్లు నివేదికను గాటికా వ్యాస ప్రేమనుకురాగా, పేటికల్లులను తనిఖీ చేయు ఇనస్పెక్టరు గ్రేస్ ఆనందరథుడు, ఎక్కువచాట్టి చెల్లించ వలసినదని రైలుకదలనప్పుడు ఆడిగెను. దానిమీద ప్రయాణికుడు తనవద్ద సొమ్ములేదనిచెప్పెను. అంతట ఇనస్పెక్టరు భానినికొట్టి కదలుచున్న రైలునుండి క్రిందకు త్రోసివేసెనట. పాప మతనికే మోకాళ్లనిదను, రొమ్ములమీదను, ఇంక నెన్నియోచోట్లకు దెబ్బలుతగిలినవి. ఇనస్పెక్టరు అసలు పేటికల్లు నుకూడ లాగకొనెను దానిమీద ప్రయాణికుడు ఇనస్పెక్టరుమీద కేసుచేయగా, ఆలహాబాదు జాయంటు మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్రయని చార్జీ చేసిరి. తాను విరోధియనుడు గనుక జ్యూరి సాహాయ్యముచే విచారింపబడవలెనని ముద్రయింపిరినాడు. కేసు విచారణ నిమిత్తము డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటుగారి దగ్గరకు పంప బడినది.

ఫిరోజ్ పురము

ఫిరోజ్ పురము హత్య కేసు.

ఫిరోజ్ పురము జనవరి 29:—నిన్న ఫిరోజ్ పురముహత్య కేసులో ముద్దాయిల వాక్కులము చాటుచేసికొనబడినది. తాము యెవరిపేరులలో వారంటిమనియు, బసవారతు అనీ, బోవాలింగులను సాత్యచేసినవారిలో తమకు సంబంధమేమి యుండెననియు, తమకుదొంగలగుంపుతో సంబంధములేదనియు, బండిలో దొంగకి రంపము నాన్నగువానిని గురించి తమ కేమియు తెలియదనియు ముద్దాయిలు చెప్పకొనిరి. ముద్దాయి లవద్దనుగురించి వీరిపక్ష పుస్తావులు పరీక్షించబడిరి. ముద్దాయి లందరుచీనాలోనో, ఆమెకాలోనోయుండినట్లును, వీరిలోచాల మంది యిటీవలతిరిగినచిచ్చి వారివారిగ్రామములలో కొద్దిరోజులుండినట్లును, దానితరువాత వీరినిగురించి తెలియదనియు, సాక్ష్యములలోలేనది. వీరిగుంపులోచేరినయితరులు హత్యచేయుట వలన ప్రతిముద్దాయికి దీనిలో ఎంత బాధ్యతయున్నదను విషయముగురించియు, అత్రావరు చెప్పినవంగుట లెంతవరకు నమ్మ తగియున్నదను విషయము గురించియు ముద్దాయిల కక్షను నను ఫిర్యాదుపక్షమునను వాద ప్రతివాదములు జరిగినవి.

అక్కినపల్లె అభిప్రాయము.

మాగాలోనో మఱి యెక్కువనో, బండిపోటు చేయు నుద్దేశముతో, ఒకగుంపు బయలుదేరినది. ముద్దాయిలకు వీరితో సంబంధమున్నది. ముద్దాయిలందఱు రోషములని అక్కినపల్లెలు తమ అభిప్రాయముతో తెలియజేసిరి. తీర్పుముందుచెప్పుటకును.

నాగపురము

సర్ బెంజమిను రాబర్యసనుగారు.

మునిసిపాలిటీవారు సన్యాసపత్రము వర్షించుట.

నాగపురము జనవరి 29:— 25 వ తేదీని యాత్రలు పురపాలక సంఘమువారు సర్ బెంజమిను రాబర్యసనుగారికి సన్యాసపత్రము వర్షించిరి దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల విషయమై వీరఅఫ్రికా వెళ్లి చేసిన సాహాయ్యముగురించి వీరిలో నుదాహరింపబడినది. వీరి మాదరగము క్రిందవొక గానపక్షకూడ జయప్రదమగు జరిగినది. దీనివలన వసూలయినసొమ్ము యుద్ధ నిధికియ్యబడును.

యుద్ధ నిధి

మధ్యరాష్ట్రములలో నెలకొల్ప బడిన వేల్పురాకుమారుని యుద్ధనిధికి 52 వేలు వసూలయినది. అక్టోబరు 21 వ తేదీ వరకు సామంతరాష్ట్రముల వారిచ్చిన సొమ్ముకూడ కలిపి యింతవచ్చినది. రమారమి 25 వేలు నాగపురములో జమయైనది.

క్రీడి శేషాలయిన సర్ ఆర్థురు బ్రెన్సెరుహస్పెక్టరుగారు

నాగపురములో నంత్యక్రములు నడుపుట.

నాగపురము జనవరి 29:—హొంబయిమెయిలు వచ్చినతోడనే నేటియందయమున సర్ ఆర్థురు బ్రెన్సెరు హస్పెక్టరుగారి అంత్య క్రియలు నాగపురములో జరిగినది. తోడియుద్ధోగులు చాల మందికి వచ్చియుండిరి. వీరిశవముఫిరంగినితీసికొనిపోవు బండిలో తీసికొనిపోబడినది. దీనిమీద ఆంగ్లేయసంతాకము ఎత్తబడి రోమను శేరిలింగంపల్లికి తీసికొనివెళ్లిరి. కొంతసేపు ప్రార్థన జరిగిన తరువాత శవము సమాధిచేయబడినది.

జిల్లి

రాజప్రతినిధిగారు విందుచేయుట

ఆలహాబాదు జనవరి 29:— ఫిబ్రవరి 28 తేదీని రాజ ప్రతినిధిగారు జిల్లాలో నొకనిందుచేయుచు.

వైద్యులు-దొంగబిరుదులు.

ధిల్లీ జనవరి 29:— కొంతమంది వైద్యులు బాబ్తగా తెలియకపోయినను దొంగబిరుదులను పెట్టుకొని వైద్యవృత్తి నభ్యసించి రోగులను బాగుచేయుట లేకపోగా, పాడు చేయుచున్నారు. ఈ దురాచారమును గురించి ఇండియా రోరతనమువారు బహుశా త్వగలో కాసనములను చేయవచ్చును. మెడికల్ రిజిస్ట్రేషనునుగూర్చి వెద్దరాష్ట్రము లన్నియు సంయుక్త రాష్ట్రములతో సహా, కాసనములు చేయుటకు సిద్ధముగ నన్నట్లు తోచుచున్నది.

ఒక కేసుకు బదలాయించుట.

ధిల్లీ జనవరి 29:— లాలాభాగూరు దత్తాగారికిని, దివానుమంగళేశనుగారికిని కరుగుచున్న కేసు లాబరు డిస్ట్రిక్టు మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు బదలాయించ బడినది మంగళేశనుగారు హిందూస్థానమును ఎమ్మరెన్సె, మ్యుచియల్ తెలిఫీటు సంఘమునకు మేనేజింగు డైరెక్టరు.

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

ధిల్లీ జనవరి 29:— వైస్రాయికి 28 వ తారీఖున లండను నుండి ఈక్రిందివార్తలు వచ్చినవి:—

కౌకాసుద్ధమునందు విజయము.

బ్రిటీగారుపంపిన రిపోర్టులో ముఖ్యమైన విషయములు రెండు గమనింపదగియున్నవి. ఒకటి, మనయుద్ధనామల గంటకు 29 మైళ్లవరకు పరుగులు, రెండవది; మననామల 1800 ఆడుగుల మారమునలవి శత్రున కలవై ఫిరంగులుకాల్పుట. “లయను” ట్రైగరు అను మననామల అన్నిటికన్న ముందుడది జర్మననామలను సమాపించినందున మొదట జర్మనీవారువేసిన ఫిరంగిగుండ్లు అన్నియు వీరిరెంటి మీదనే పడినవి “లయను” లాని ఇంజను ఒకటిచేడిపోయినది. లయను ఫనికెరాజనితోచి బ్రిటీగారు దానిమీదనున్న రాజ్యపతాకమును “ప్రిన్సెస్ రాయల్” మీదకు మార్చిరి. ఈకాకాముద్ధములో య్లాదరు అను జర్మను యుద్ధనామ, కాలబద్ధతకూర్చు, మంచి చేయబడినది. మరిరెండు యుద్ధకూర్మలు మండివాని కి చాలవస్తము కలిగినది. మననామలలో లయనుకు ట్రైగరుకు తప్ప తక్కిన వానికీ దెబ్బలు తగులలేదు ఈజిప్టు.

ఈజిప్టును సరిహద్దులలోనుండి రక్షించుచున్న బ్రిటీషు సేనను టర్కీసేన సమాపించినది, ఎల్కాంటారావద్ద బ్రిటీషు, టర్కీసేనలకు యుద్ధముజరిగినది. ఇతరచోట్లగూడ ఈజిప్టుమీది కి వచ్చుచున్న టర్కీసేన అగమ్యుచున్నది.

ఫ్రాన్సులో యుద్ధము.

బావిస్సెవద్ద జరిగిన యుద్ధము చాలా భారతమైనదియు, రెండువైపులను చాలమంది సైనికులు కప్పమైరియు యిటీవలి వార్తలవలన తెలియుచున్నది. సోమవారమునాడు జర్మనీ వారు మనసేలవైబడి బహుత్తముగ పోరిరి. మనసేన 5 పర్యామములు తమస్థానములను కదలి వెళ్లవలసినవచ్చినది. మంగళవారమునాడుకొత్త సేనలవచ్చినందున మనసేనజర్మనీవారి వైబడిగి వెళ్లినవారమునాడుపోగొట్టుకొనిన కందకము లనుతిరిగి ఆక్రమించుకొనినది. లాబస్సె, బెక్యూర్యువద్దయున్న రోడ్డుమీదనే 5 జర్మను అధికారులయొక్కయు 400 సైనికులయొక్కయు శవములు పడియున్నవి. ఇన్వెసుకు తూర్పుగా వెళ్తునువచ్చునపు కంకరములమీద పడినప్పుడు జర్మనీవారు మూడు ఒక పరిణామముచేసిన వస్త్రపడిరి. నెంబుమిహిలేవద్ద మ్యూజింగువై చర్మనీవారు కొత్తకట్టుకున్న నాలుగు వంతెనలను ప్రెంచివారు నాశనము చేసిరి. ఎయిసకు ఉత్తరము నను, లాబుకు దక్షిణమునను గ్రామెనేవద్ద 25, 26, తారీఖులలో ఘోరయుద్ధము జరిగినది. జర్మనీవారు వెద్ద ఫిరంగులను విసుకు విరాముతులవంద కాల్చినందున మంటిగడ్డలు, రాతిబండలు అడ్డపడి రెండుపటాలములు మధ్య చిక్కుకొని పోయినవి. ఈకాణిఖులన ప్రెంచి సేనవెనుకకు వెళ్లవలసి వచ్చినది. తిరిగి ప్రెంచివారు జర్మనులవైబడి తీవ్రముగ పోగొట్టుకొనినవస్త్రములనుచాలవరకు సంపాదించుకొనిరి ఉత్తరపు నిక్కున వేయిజర్మనుల శవములు పడియున్నవి.

తూర్పుప్రషియా

తూర్పు ప్రషియా యందలి రిల్కాకల్ జిల్లాలో ప్రషియా సేనలు ముందుముందుకు పోయి జర్మనుసేనలవైబడి పన్నీలతో పోడిచి అనేక మారులు వెనుకకు కొట్టినవి. విస్సు లానది ఎవరువైపుక రషియా సరిహద్దులకు కాచలా చేయచున్న సేనవైబడి జర్మనీవారు తీవ్రముగ పోరిరి. రషియా వారు జర్మనులకు గొప్పనష్టము కలిగించి వెనుకకు కొట్టి

రి. గెలిసియాలో ఆస్ట్రియనుసేనలు ముందుముందుకు వచ్చి రషియానువై పడుచున్నవి. కాగరషియనులు ఒకొక వాలో వారి వెనుకకు వెళ్లిరి. వీరినకు అంతల కాక్కును ప్రాంతములలో చూపులేవియు లేవు. ఆస్ట్రియను యుద్ధము జరిగినది.

రషియాకుఅప్పు.

బ్రిటీషువారు రషియాకు 25000000 పౌండులు అప్పు యిచ్చునట్లు ఏర్పాటులు జరిగినవి.

ఇంగ్లీషువిమానములు.

వైస్రాయికి విశేషిఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గాలిసరిగా లేకపోయినను, ఒక చెంపవిరోధులు తెరవితేటంద పడగొట్టినరెనని ఫిరంగులు కాల్పుచున్నను మన విమానములు గొప్ప సాహాయ్యమును చేసినవి ఆల్బురోజులు మట్టుకు ఏమిపనిచేయటంద యుండెను.

హిందూచేశత్ర సేన.

డిశంబరు 20-వ తారీఖువరకు కందకములలో నిలచి యుద్ధముచేసి అలసిన హిందూచేశత్ర సేన, అప్పటినుండి రెండు నెలలు విశ్రాంతిని పొందితిరిగి సేనాముఖమునకు వచ్చినది. వీరు విశ్రాంతిని పొందివచ్చినందున యుద్ధముచేయుటకు సిద్ధమై యున్నారు.

బర్మా.

రంగూనులో విశ్వవిద్యాలయము.

ఆలహాబాదు జనవరి 29:—బర్మారాష్ట్రమునకు సంబంధించిన, విద్యావిషయములను, రంగూనులో విశ్వవిద్యాలయము పెట్టువిషయమును, చర్చించుటకై బర్మాలోని విద్యా శాఖాధికారియగు కెన్వెరంటునుగారు డిల్లీకివెళ్లుచున్నారు.

బర్మాలోని బాటలు

దొరతనమువారి సాహాయ్యము

రంగూను జనవరి 29:— బర్మాలోని బాటల నిమిత్తము ఇండియా దొరతనమువారు సంవత్సరమునకు 15 లక్షల రూపాయల నిచ్చుట కాలోచించుచున్నారట రంగూనునుండి మాండలేరు వేయుబాట ప్రారంభించబడును.

రాజధాని కళాశాలలోని విద్యార్థులు.

డక్కాలో విచారింపబడుచుండుట.

కొందరు విద్యార్థు లిటీవల డక్కాలో పట్టుకొనబడిరి. వీరిమీద కేసుస్పృతి 100 వ నెక్సను ప్రకారము కేసుచేయబడినది. డక్కాలోని డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటు, కమిషనరీశ కన్వెరంటునిగుగారు వీరిని విచారింపుచున్నారు. డక్కాలో నయిదు గురుకు, కోలండ్లో ముగ్గురును, మొత్తముమీద యెనమండ్రుగురు, పట్టుకొనబడిరి. విచారణ నిమిత్తము వీరిందగు డక్కాకు తీసికొనిరాబడిరి. డక్కాలో పట్టుకొనబడినవారును, గోలండ్లో పట్టుకొనబడినవారును ప్రత్యేకము, వెరువేరు శిక్షలు లకు విచారింపబడుచును. శ్రీశైలమ్రగు, మధునూదక భట్టాచారి, కేకోనికండ్రగుప్త, జగద్రంజనగుప్త, కుముదకుమారగుప్త అను విద్యార్థులు, డక్కాలో నడియొడ్డునకు వింకేపట్టుచటన్, బసవంతు సన్యాసి, ఫబేంద్రమోహన ముఖర్జీ యనువారు గోలండ్లోను పట్టుకొనబడిరి. ముద్దాయిలలో కొందరు కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలోని విద్యార్థులు, మరి కొందరు పరితన కళాశాలలో చదువుకొనుచున్నారు. రెండు కేసులలో కిచ్చాను పక్షమున సాక్ష్యము తీసికొని రాబడినది. రామేశ్వర చర్మన్, యెమిచేయుచున్నది. వీరు తృప్తికరముగ తెలియజేయలే దున్నారు. వీరు మారుపేర్లను చెప్పిరట. వీరికి బండిపోటుచేయునట్లెముకలవట. ముద్దాయిలు సాలోగ్రాఫు తీయబడినట్లు ముద్దాయిలపట్లదరు బాబు శ్రీశైలమ్ర చటన్ గారికీ దొడ్డానుచేసిరి. దానిమీద నివిషయమై విచారింపుటకు కోర్టునాటికి ఆసకారులేదని వ్యాయాధికారి తెలియజేసెను.

ఆస్ట్రియనువారు:— అనాదిసిద్ధమైన హిందూచేశ

మతము నభ్యసించువా ధలములతో సమన్వయంప నుద్దేశించు హిందూమత ములములలో నీయాస్యసమాజ మత్యంతశక్తిమం లేమనవచ్చును. ఏతిత్వమాన మతాలంబకులలో ప్రముఖుడగు లభవతిరాయుగారి ప్రతిష్ఠాసముకుగూర్చి వ్రాసినచరిత్రము ప్రయోజనకరము నుండలము. ఆగ్రంధమున కార్యసమాజ మునీరు: బాబ్తాస్థికింపేసేవారు శీత్రాకాలములోనే దానిని ప్రకటించెదను. దిల్లీ వెళ్లు గారి యుపోద్ఘాతముకూడ నంది ముద్దుబడి యుండును.— అం శేషశత్రుశక్తి వ్రాయుచున్నది.

హంపి శిథిలములు.

నిన్న జరిగిన హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ. 15 సంవత్సరముల పాటు హంపి శిథిలముల విశ్లేషణ...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

చివరి బహుస్వల్పము జరిగినది. ఇంక నెంతయో కలదనుటలో...

TELEGRAMS.

Colonel Agabeg on Iron Industry.

CALCUTTA, January 28. The Calcutta Trades' Association and the Indian Mining Association are following the example of the Caledonian Society in having no annual dinners this season.

Its Splendid Work.

Opening of the Lady Hardinge Hospital

LONDON, January 29. In connection with the opening of the Lady Hardinge Hospital, with 500 beds for Indian patients, the work of the Indian Soldiers Fund, which is maintaining the hospital, is summarised in the newspapers.

Fighting Around La Bassée.

German Attempt to Capture Bethune

Further Particulars.

LONDON, January 29. (ST. OMER, 25th January.) Having concentrated large forces between La Bassée and Festubert, the Germans attempted to-day to pierce the Allies' lines in order to capture Bethune.

STOP PRESS TELEGRAMS.

UN-CORRECTED.

LONDON, January 29

It is reported that Mr. Masterman has resigned Chancery of the Duchy of Lancaster.

AMSTERDAM. German casualty list number 141 gives casualties up to January 21st brings the total Prussian losses alone to 988960.

It is stated in Petrograd that Austrians and Germans are massing forces in the Carpathians on the front eighty miles long. Three Bavarian corps have been definitely located Hungary on the western border of Transylvania.

PARIS.—Communique says. Only local actions have occurred and all have been favourable to us.

Our infantry Nieuport gained footing on the great dune and our guns wrecked the German aircraft.

On other parts of the front artillery duels have been fought, Germans have made some in infantry attacks all of which have been repulsed.

We have every where consolidated our positions on the ground won.

ప్రతినిధుల ప్రకటన

లండను జనవరి 29:—పరాసు అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. ఆంగ్లదేశము యుద్ధము జరిగినది. అన్ని మన కనుకూలముగనున్నది.

నోటీసు

గుంటూరు అడిషన్ ల్ తెంపారరీ సబుజ్యోర్టు ఫయలు. అసలు 1914 సం॥ నె51 రు లో తెనాలి శ్రీరాజరాజేశ్వరీ ఛార్జ్ కరీని 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 10 తేదీన సదరు సబుజ్యోర్టువారి యుత్తర్వు ప్రకారం సదరు ఛార్జ్ వద్దనే వేలం వేయబడును.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS' AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

British Naval Victory: Universal Rejoicing

LONDON, January 28.

PETROGRAD.—There was universal rejoicing here over the British naval victory. Students held a demonstration outside the British Embassy, cheering Britain and Sir David Beatty. The wave of English popularity sweeping over Russia is evidenced by the fact that Scott and Dickens are the best-read authors.

A correspondent, who conversed with the wounded from the "Blucher," says they talked freely. They stated that the ship quivered and reeled with the recoil from its own guns and deadly British broadsides. Guns were torn from their settings, and whole gun crews killed. Men were hurled from aloft bleeding and dead; others were swept from the deck like flies. Everywhere blood was trickling. Men in authority lost their heads with the result that there was confusion. One of the wounded said: "Ours is a young navy, yours has had more experience." The Germans left the ship in the most orderly manner.

Austrian Papers' Comments.

LONDON, January 28.

The advantage of getting in first news is demonstrated by the comments of the Austrian papers on the naval battle, which, relying on the German version, dwell on the alleged greater British losses. They say that the British fleet retreated because they felt that a continuance of the fight was perilous against an inferior German fleet even after the loss of the "Blucher."

Gazelle Torpedoed.

LONDON, January 28.

LONDON.—Germans officially admit that the "Gazelle" was torpedoed.

Our Artillery Work.

LONDON, January 28.

The "Eye-witness" at Headquarters again describes our artillery work. The German are using a new high explosive shell detonating with a thick white smoke. The mortars are using an aerial torpedo weighing two hundred pounds.

Dunkirk Air Raid.

An Eye-Witness' Version.

LONDON, January 28.

"The 'Eye-witness' says that on Friday the Germans made an air-raid on Dunkirk. A British scouting aeroplane dashed into the Germans and drove away two leading Germans. Three British aeroplanes tackled ten Germans and kept fighting till the Germans retired. A German machine felled eight unexploded bombs while its observer had a double-barrelled pistol firing chain-shot. The British aeroplanes had only very slight damage, and the feat of the British was altogether meritorious.

Wheat and Flour in Germany.—
A Diplomatic Embarrassment Relieved.

LAHORE, January 29.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on the 27th January:—The German Government order concerning the commandeering of all wheat and flour promises to relieve Great Britain from a diplomatic embarrassment connected with the voyage of the "Wilhelmina," whose cargo of food for Hamburg was said to be intended for civilians only and therefore unserviceable. There is reason to believe that the voyage was backed by German financial interests. It is certain that the sending of food to Germany would assist the supply of the Army directly and indirectly; yet the Hague rule regarding conditional contraband appeared to the Great Britain's hands. The German Government has now made it impossible for private persons to own corn and wheat flour and created an assumption concerning the probable fate of other foods.

The "Blucher".

Some surprise is felt in London that the "Blucher" should have taken part in the sortie. (Censored).

Enemies' and the British Economic Positions.

LONDON, January 29.

Presiding at the annual meeting of the London City and the Midland Bank, Sir Edward Holden in an elaborate survey of the economic position of Germany said that undoubtedly her exports would fall off to much greater extent than her imports and adverse balance would have to be paid in gold. Superhuman efforts were being made to increase gold in Reichsbank which now amounted to 100 millions, but already withdrawals were taking place to pay for imports. He thought however that there would not be a cessation of war on account of financial position of Germany for twelve months or possibly longer. Austria-Hungary was unlikely to be able to continue war for any great length of time unless she received financial assistance from Germany. Discussing Germany's financial mobilisation he said that the time to test the soundness of these methods would be when innumerable securities pledged for war purposes became redeemable. Enormous losses were then likely; for, all would be indebted to the so-called war or mortgage banks or any other of those societies which had taken securities and goods in pledge. Surveying the history of our own measures Sir Edward Holden paid tribute to Mr. Lloyd George. No man he said could have steered us through these critical times more skilfully. The course of events had shown that clearing banks were right before war in pressing for increase in the currency. The situation had been saved by the issue of the treasury notes by the customers of the banks and by the Newspaper Press. Times a head might be difficult, because we had still free market for gold which was as essential to us as

TELEGRAMS.

to Germany or Austria-Hungary. He hoped that people during war would continue to use currency notes allowing gold to filter to the banks and that the bankers would not hesitate to make known as his bank had done their gold accumulation.

FRANCE.

Paris Communique.

Enemy's Losses in the Last Few Days

London, January 28.

PARIS.—Last afternoon's communique said:—According to the number of dead found on Sunday, Monday and Tuesday at Ypres, La Bassée and Craonne and in Argonne, Woivre and Vosges, the enemy's losses in the last few days have been over twenty thousand.

Kaiser's Birthday A Good Day for the Allies

The Germans announced that the Kaiser's birthday would be the occasion for great effort but it did not turn to their advantage. It was a good day for us on the whole front.

Allies' Success in Belgium

Attacks were repulsed and all French attacks progressed. We demolished the enemy's trenches in Belgium, and the British artillery north of Ypres swept the routes of concentration points of the German troops.

Fighting at Other Points

There was gun and rifle fire at Arras, Albert, Royan and Soissons. The enemy's infantry at Comt at various points to leave in trenches. It was repulsed by fierce fire. German prisoners say the reverse was serious.

Respective Losses and our gain

Our total losses were eight hundred, while those of the Germans on Monday and Tuesday were certainly a brigade. We have now regained all disputed ground.

Allies' Mastery in Artillery Duel.

There was an artillery duel at Rheims, our heavy guns mastering the enemy's. We again completely defeated three attacks south-east of Saint Mihiel. The enemy was also repulsed at Parroybores. We progressed especially northward of Senones and also gained ground at Baudesapt.

Advance in Alsace.

We damaged enemy's artillery defence and advanced in Alsace in the region of Ammerzwiller and Burschaupt-se Bas. We held the ground gained. We repelled an attack of the German battalion near Cernay.

The Battle of La Bassée.
Biggest Affair This Year.

LONDON, January 29.

Reuter's Boulogne correspondent wires:—The battle in the mud near La Bassée was the biggest affair in which the British have been engaged this year. The rapid advance in the slough of despond into which two months' incessant rain had turned the plain of La Bassée was practically impossible, and consequently the Germans decided to dash along the La Bassée-Bethune road.

Force of the Attack.

The attack began with surprising force and rapidity against the trenches of a certain regiment, which was unsupported and fell back. The German vanguard of the 56th Prussian Infantry seemed to bear the brunt of fighting on the German side. A British regiment on the left of the captured trenches reported to their Colonel that something was wrong, and they also had to fall back to avoid being enveloped. The trenches on the right appeared to have been evacuated for the same reason. The Germans elan carried them along the road to the outskirts of Givenchy, where they occupied a trench, capturing half a dozen British soldiers. They pushed into the town, a company, strong with three officers, leaving to their reserves of about five thousand the task of securing the ground thus hastily covered. The other British regiments were ordered to re-take the lost trenches and floundered forward knee-deep in the mud and water under heavy fire.

A Queer Charge.

It was one of the queerest charges ever witnessed. It was impossible to keep any kind of line, and at one point the attackers lay down to dodge bullets while waiting for their comrades to detach themselves sufficiently from the bog to come on. The men declare that the Germans were unable to make head or tail of this method of attack.

Germans Mystified.

The enemy climbed out of their trenches to meet the assailants with cold steel. Then seeing them coolly lying in the mud leaped back into the trenches fearing a new form of "British perfidy." Thus eventually the British troops stormed and held the trenches although many fell.

Utter and Expensive Failure

The German advance on the Bethune road was utter and expensive failure. The 56th Prussian Regiment was driven back, leaving four hundred dead on the road. The German reserves were unable to come to their rescue. Our Infantry with the effective aid of the French attended to that.

Survivors Taken Prisoners.

The survivors of those who entered Givenchy are prisoners. They met a heavy British fire advancing into the town and found themselves trapped when they tried to retreat and surrendered.

The "Plover's" London correspondent cables:—The assault upon the British at La Bassée was made in great force, the Kaiser being in the neighbourhood, and the 1st, 2nd and 3rd Brigades distinguished themselves. The Germans took one line of trenches, but were driven out by a counter-attack. The whole of the German assault was shattered. Their heaviest losses were suffered in retreat.

The Germans are trying assaults all along the line. They attacked at Ypres. Also a systematic search for weak points is in progress, but the allied line is much strengthened. The last men sent out went straight into action. The Units from India did well. The last reinforcements are splendid addition. The health of the British is excellent, and the lowness of the sick rate under such bad weather conditions is remarkable.

TELEGRAMS.

A Communique

LONDON, January 29

PARIS.—Last afternoon's communique said:—The enemy on the night of the 27th, made no infantry attack. The Germans bombarded our positions north east of Zonnebeke together with a sharp fusillade. There were artillery duels on the Aisne and in Argonne, our troops north east of Verdun. In Alsace held their positions notwithstanding the bombardment of the ground which they had won during the day. Elsewhere quiet prevailed.

RUSSIA.

Russian Success Enemy's Retreat

LONDON, January 29

PETROGRAD.—The Communique announced an important Russian victory in the Carpathians in the two days battle from Dula pass southeastwards. The results were most important. The enemy was forced to retreat at full speed abandoning ammunition and trenching in elements. Other successes include the capture of officers and men in the Carpathians. Numbers cannot yet be counted. Everywhere the enemy fled. The situation in Bankhovina is unchanged.

Fighting in East Prussia

Passing progress continues in East Prussia. Fighting is particularly fierce in the woods northward of Pillalen and Gumbinnen. At these points the Germans have either been repulsed or ground. Our troops supported by Sappers in the region of Borjmo-offm... killed the Germans.

Norddeutsche Lloyd Hamburg America... Hansa and Austrian Lloyd have after long deliberations with the London Chamber of Commerce, agreed to deliver up British goods which are among the cargoes of the ships of the above-mentioned companies in Italian ports. Freight charges with additional four percent will be paid. The transaction had been sanctioned by a special licence of the Board of Trade.

AUSTRIA.

Black Eagle Conferred on Austrian Minister

LONDON, January 28

AMSTERDAM.—Berlin telegrams state that Baron Burian, the Austrian Foreign Minister, has had a series of dinners, luncheons and conferences with the German Emperor, Dr. Von Bethmann-Hollweg and General Von Falkenhayn. It is understood that the Kaiser has conferred the order of the Black Eagle on Baron Burian.

BELGIUM.

British Air Raid at Bruges.

LONDON, January 28

There has been a British air-raid at Bruges, which in spite of mist and wind, did considerable damage to the military storehouses.

TURKEY.

Enver Pasha and Turkish Army Corps

LONDON, January 28

PETROGRAD.—It has transpired that Enver Pasha on arrival at Erzerum, replaced the commander of the Ninth Turkish army corps and most of the Divisional Commanders by young colonels, members of the Committee of Union and progress.

ITALY.

Italy's Neutrality.

Agreement with German Ambassador Denfert

LONDON, January 28

The "Tribuna," the organ of Signor Giolitti categorically denies the reports of an agreement between Giolitti and Prince von Buelow, the German Ambassador in Rome, respecting Italy's neutrality.

EGYPT.

Recruitment and Religion.

LONDON, January 28

CAIRO.—Herr Hartegg, the German Consul at Hattah, proceeded to Nabulus to preach a jihad and recruit the Turkish army. When he approached the powerful Abo-Alhad family he was told not to meddle with the religion.

HUNGARY.

Leeches Supply.

LONDON, January 28

War having interrupted Leeches the supply of leeches from Hungary, the medical professions is using the leeches which although bigger than the European ones, are most satisfactory.

COLONIES.

Business men to form a Rifle Reserve

LONDON, January 28

SYDNEY.—Mr. Carmichael, Minister of Public Instruction, addressing business men to-day, said:—"We are going to form a great rifle reserve of half a million men prepared at any time to take their share in the fighting line."

SWEDEN.

Swedish Officers in Persia.

Who have been for long time unpaid have been ordered by Sweden to quit Persia by March next. Mr. General Hjalmarson has received a cable from the Chinese Government inviting the Swedish to the Gendarmerie of China. Funds will be sent to pay for his journey to Peking to study the conditions. If Swedish Government permits Hjalmarson may make journey to China.

TELEGRAMS.

GENERAL NEWS.

AMERICA.

Immigration Bill Vetoed.

LONDON, January 28.
WASHINGTON.—President Wilson has vetoed the Immigration Bill.

MISCELLANEOUS.

General News.

LONDON, January 28.
The Board of Trade announces a modified scheme for national dye-making industry approved by the Provisional Committee and users of dyes.

The question of dealing with bogus medical diplomas seems to be now ripe for disposal by the Government of India and it seems probable that Imperial legislation will be undertaken on the subject. As regards the question of Medical registration, the major provinces, seem now prepared to legislate on the lines of the Presidency Acts.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 29.
Following telegram has been received from Secretary of State by the Viceroy dated 28th January:—

The North Sea Victory.

Noteworthy points in Beatty's preliminary telegraphic report are the speed attained by the British Squadron—namely 29 knots and long range of 16,000 yards at which firing commenced. The "Lion" and the "Tiger" having drawn ahead of and overhauled the Germans, were subject to concentrated fire for some time and one engine of the "Lion" was damaged. Beatty transferred the flag to the "Princess Royal". The result of the action was "Blucher" and cruiser "Kolbar" sunk and two other battle cruisers were very heavily on fire and seriously damaged. Besides the "Lion" and the "Tiger," remainder of the British Squadron not hit.

Egypt.

Outposts of the army defending Egypt have been in contact with the Turks, British patrol being engaged near El Kantara and small bodies sighted elsewhere.

France.

Further reports show that the recent fighting near La Basse was very severe and casualties were heavy on both sides. On Monday, the Germans delivered furious assaults with a large number five times successively and eventually we had to abandon position, but reinforcements having been pushed up, our troops on Tuesday attacked the Germans and recaptured the trenches at Givenchy, lost on previous day. On the road between La Basse and Bethune alone bodies of 500 German Officers and 400 men were found. In attacking the trenches east of Ypres the enemy also lost effective equivalent to a battalion and half near Perthes. Four violent German attacks were repelled. Near Pontoon bridges near St. Mihiel were destroyed by the French. Near Gramme, north of Aisne and south of Laon, very severe fighting took place on the 25th and 26th. Prolonged and intense bombardment by the German heavy guns caused landslides imprisoning two companies and necessitating French retirement. Brilliant counter-attack enabled the French to recover a good part of the lost ground and the enemy left a thousand corpses in the northern portion.

East Prussia.

In East Prussia, Russian assumed the offensive in the Pilsallen district and driven the enemy often, at point of byonet, on the north bank of the lower Vistula. In out post engagements on the left bank, fierce German attacks were repulsed with a heavy loss. In Galicia, Austrians resumed the offensive but were repulsed in Bukovina. No change in the Caucasus beyond Chorok, and towards Out fighting of secondary importance took place.

Loan to Rumania.

British loan of £3,500,000, to Rumania was arranged.

"Times" Correspondent's Description.

"Times" Military correspondent describing our position says:—Flying Corps proves an invaluable aid and despite bad weather and hostile guns only missed a few days in the air since August.

Indian Army Corps.

The Indian Army Corps, which, before the affair of the 29th December last, had been two and half months in touch and given a turn of reserve, are now again taking their place in the fighting line and look very trim after the much needed rest.

The Paris "Temps" referring to the visit of French War Minister to England says:—It is impossible to over-emphasise the effort that England already put forth and that which she now accomplishes. England manufactures all necessary material for the equipment of a new army, while furnishing the military supplies which France and Russia, paralysed by mobilisation, are unable to provide.

GENERAL NEWS

DELHI.

Madras High Court.

A Temporary Additional Judge.

DELHI, January 29.

The following are notified in the current issue of the Gazette of India:—

TELEGRAMS.

Mr. C. F. Napier acts as temporary Additional Judge, Madras High Court.

Transfer of a Case.

The case of Lalla Thakur Datta Vs. Diwan Mangal Sen, Managing Director of the Hindustan Assurance and Mutual Benefit Society, has been transferred to the Court of the District Magistrate of Labon.

Dinner Party of the Viceroy at Delhi.

ALLAHABAD, January 28.
H. E. the Viceroy will give a Dinner Party at Delhi on the 25th February.

CALCUTTA.

Fire at the Ganges Jute Mills.
The Damage Estimated Five Lakhs.

CALCUTTA, January 29.
The fire at the Ganges Jute Mills, Sibpur, which broke out on Wednesday afternoon, has already done damage estimated at five lakhs. Fire Brigades have succeeded in confining the outbreak to a particular godown in which it originated, but it was necessary to stand by all last night.

Calcutta Trades' Association.
Annual Meeting.

CALCUTTA, January 29.
At the Annual Meeting of the Calcutta Trades' Association this evening, the Master, Mr. W. J. Bradshaw, in the course of his address, said it was a matter for Congratulation that the "Ender" was no more and that the trade routes in the eastern seas were safe again. The speaker also spoke appreciatively of the trading firms in India which had allowed assistants to proceed on active service or to perfect themselves in drill. In Calcutta trade as a whole had not been seriously affected and there was every reason to believe that the position would improve. In the local markets the new year opened the horizon on which clouds were lifting. The report showed a year of continued activity.

Mr. G. Sheton, seconding the adoption of the report, suggested that the question of a pure milk supply should engage public attention. Infantile mortality had assumed enormous proportions and the danger of disease from polluted milk was rampant on every side.

Mr. Andrew Gibb, of Messrs. Bathgate and Company was elected Master for the ensuing year.

BOMBAY.

Mail Steamer Report.

BOMBAY, January 30.
The English Mails will leave Bombay by Postal Express train at 1-40 hours to-day.

Bishop of Bombay's Speech.
Justice, Might and Honour.

BOMBAY, January 29.
Speaking at the Centenary celebration of the Byculla Schools to-night the Bishop of Bombay said that the schools were started amid the sounds of the Great European War against Napoleon and now they met again after a hundred years to celebrate its centenary amid the sounds of another Great European War. Now again their country was engaged in resisting the powers which wished to subjugate all other countries. He hoped they were the same Englishmen as were one hundred years ago, the same in spirit, the same in their objects, the same in having a just cause and the same in fighting the cause honourably. They were all engaged in this war against might, which claimed to be right. What was their country demanding of them? It demanded that they should always regard three things, viz., Justice, Mercy and Honour. They needed justice that gave them might which made people respect justice. They needed might, that could help them. They would have it, and they would use might for right, but would not use might to destroy right.

Bombay Banking Company Defalcation Case.

BOMBAY, January 29.
At the Bombay Criminal Sessions to-day Shridhar Krishna Kothvale was charged with committing criminal breach of trust as Manager of the Bombay Banking Company in respect of a sum of half a lakh of rupees, and Malhar S. Ganesh Kothvale and Rupchand Sarupchand were charged with aiding and abetting him. The ex-manager was further charged with falsification of accounts in favour of the third accused. Solicitor for the prosecution in opening the case said that the Bank which was started in 1898 was in difficulties two years ago and when there was a run on it, it was obliged to close its doors. The Directors were surprised to note that in many accounts monies were overdrawn to a large amount notably in the accounts of the third accused Rupchand to whom loans had been advanced which went on increasing from time to time. What with bogus entries and fictitious credits, The account had accumulated from September 25th 1913 from Rs. 1915 due to Rs. 51,083 due, which last item was the subject matter of the first charge in this trial. Rupchand, who, when questioned regarding the amount advanced in his name, said he had a flourishing business and was a grocer in a small way. Hearing was adjourned.

SIND.

Karachi Freight Market Report.

KARACHI, January 29.
The Karachi Freight Market report says:—The market is quieter again, and there is but little enquiry from exporters. Tonnage generally, however, is scarce and rates are firm. Rain, favourable to the growing crops, has fallen in Northern India, and the prospects for the wheat harvest continue excellent.

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCE.

The Hindu University.

ALLAHABAD, January 29.
The Committee of the Hindu University Society will meet shortly at Allahabad, and, as matters are now well in train, it may be hoped Sir Harcourt Butler will introduce the Hindu University Bill during the current Legislative Sessions at Delhi. The Bill in due course should come up and be passed during the Simla Autumn Session.

Calcutta Improvement Act Amendment Bill

ALLAHABAD, January 29.
The Calcutta Improvement Act Amendment Bill, as amended by the Select Committee's, now under the consideration of the Government of India.

Allegations Against a Ticket Inspector.

Trial by Jurors Claimed.

ALLAHABAD, January 29.
Greenway, Travelling Ticket Inspector, East Indian Railway, has been charged by an Indian passenger before the Joint Magistrate of Allahabad with causing grievous hurt and dishonest misappropriation on the following allegations. It appears that the passenger was over carried to Kunwarstation and while the train was in motion the Ticket Inspector demanded excess fare. The Complainant alleged that the accused on being told he had no money, hit him and pushed him out of the moving train, thereby causing him severe injuries in the knee, chest and other parts of the body. The Inspector also took away the ticket. The Magistrate framed charges and the accused claimed to be tried by jury as a European British subject. The case has been sent to District Magistrate for disposal.

BURMA.

The Proposed University at Rangoon

ALLAHABAD, January 29.
Mr. Conventon, Director of Public Instruction Burma, is proceeding to Delhi to discuss the Provincial Educational Questions including the proposed University at Rangoon.

15 Lakhs Communications in Burma

RANGOON, January 29.
It is understood that the Government of India contemplates making a special annual grant of fifteen lakhs of rupees for communications in Burma in April. The Trunk road from Rangoon to Mandalay is to be started.

CENTRAL PROVINCES.

The Late Sir Arthur Blennerhassett

NAGPUR, January 29.
The Funeral of Sir Arthur Blennerhassett took place this morning at Nagpur on the arrival of the Bombay Mail. It was attended by his brother officers, many of whom are at Nagpur for Volunteer Camp exercise. The coffin was carried on a gun carriage of the 1st Sussex Battery, covered by Union Jack, and taken to the Roman Catholic Cathedral, where short service was conducted by the Bishop after which interment took place.

Sir Benjamin Robertson.

NAGPUR, January 29.
The Yeotmal Municipality presented Sir Benjamin Robertson with an address on the 26th, in which reference was made to the services rendered by him in connection with the South African Indian question. A successful concert was also held under his patronage in aid of the War Relief Fund.

Prince of Wales' Fund.

The Prince of Wales' Fund Central Provinces Branch totals 52,000 Rupees, including the Feudatory States, contributions and collections by District Committees up to the 31st October. The Nagpur collections are about 25,000.

PUNJAB.

Ferozpur Murder Trial.

The Defence.

FEROZPUR, January 29.
On resumption of the Ferozpur murder trial yesterday, the statements of the accused were recorded. Each was occupied in private concerns and was in no way connected with the men who had shot Basharat Ali and Jowala Singh. They were not of a gang of dacoits and knew nothing of the chair heads and saws found in one of the tumtums.

Witnesses for the defence were examined chiefly as to the character of the accused. In examination it was elicited that all the accused had been in China or America and the majority had recently returned and stayed in their villages only a few days, and their movements thereafter were unknown.

Counsels' Arguments.

The arguments of the Counsels for the prosecution and defence were chiefly directed to discussing the criminal liability of each accused for the murders admittedly committed by others of their gang and the credibility to be attached to the evidence of the approver.

Assessors Find the Accused 'Guilty'

The Assessors' finding was that all the accused were members of the gang whose object was to commit dacoity at Moga or elsewhere, and all were guilty of the charges framed against them. The Court reserved judgment.

శ్రీ. — చాళుఖ్యునిది.

రత్న మాంబ

(విశాఖపట్నం)

(ప్రత్యక్షమతి నారాయణయ్యగారి బరంపురం.)

(ప్రత్యక్షమతి నారాయణయ్యగారి బరంపురం.)

—నారాయణ ప్రామాణ్యరాలి పట్టభద్రముగ పొగడుట భర్త
ముగారి శ్రీలోక విలసయ్యనను శేషము పోష
ముగ పొడుట, వెంటనంట దిగుట, వంశీ శిరి
నలమలచేయటం యుగోపుఖండహనుల యాభా
రముకదా అది భాగ్యము అనినది.

ఇదియంతయు విన్న భర్తగారు "రత్నం! రాజ
గోపాలారావుగారి కేకవర్యమును యుగోపుఖండహనుల
వారసయ్యవా? అని యనిరి.
రావు— "రత్నమా! నీదయవలన నే నిష్కలంకంబున నున్న
ప్రామాణ్యమున కెరిసి రత్న రత్నము నానా దేశ
సంచారము చేసి అయాటాటల దురుగుని వెల్లెడల
యూరగా? కదెకములలో రత్నముల విరయము
చాల మెందు

చరానుదేశము మనోహరమైనదా? అని రత్న
మాంబ, రత్నములగుర్తి యాతి దినన వాక్యములగు వినిపించు
కొనకయే యడిగెను.

రావు— అవును. ఆదేశ మధ్యంత మనోహరముగ నుండును;
మనోహరముగానున్న ప్రతిదానిని నీవు ప్రేమించువా?

రత్న— అట్లుకాదు. మనోహరముగనున్న వస్తువులకాచి యా
నందించెదను. విజయనల వస్తువులను ప్రేమించును.

రావు— అయిన రత్నము మనోహరమైనదే. దానికి విలువ
గూడ నున్నది. దానినేల ప్రేమించవు?

రత్న— అయ్యో! విలువయనినదామ్య సంబంధముగ విలువ
గాదు. హరిశ్చంద్రుడు, కొంతదవ్యమున కమ్ముబడినాడు.
అంతమాత్రమున నాకాధనముగా ప్రణవిలువయే చేయు
వాడా! అట్టి శిష్యులొక్కటాపాడు విచ్చినను అతని
గురుభ్రంశమునకు నాటిరాగలదా? అతనివిలువయంత
యని చెప్పకలమా? అతని గురుభ్రంశములే యాతని
విలువగదా?

రావుగారు— "రత్నమా! నిజము, నిజముగాని ప్యానిసుపట్టణ
మునుగుర్తి యడిగితివిగానికే తెచ్చెదను వినుము. అది
అతిమనోహరమైన వస్తువు. అచటి "జాతీయ పుస్తక
భాండాగారము (National Library) చూచి తీర
కలయును. అచ్చటి శిల్పనైపుణ్యమును జాడవలెనన్న
"లావో" "హండియన్" భాగములకు బోయి జాడ
కలెను. ఇందులకు నాకు మనభాషలో పదములేని
యొక గణపించుటలేదు. నాటిక ప్రదర్శనములా "హాయి!
హాయి!" మనశ్చేయును.

అని యింకెమెయో చెప్ప జూచుచున్న రావుగారి
మాయలకడ్డగా "నాటివిశాలములో నెవ్వరైన, ఇంకాండు,
ప్రామాణ్యములు చూచితిరెదను" అని యామె యనెను.

రావుగారు విస్మితులైరి. "శర్మగారూ! మీ కొమరిత
కట్టియూహాయున్నది!" అని యాభర్తయ్యతో ననెను.

శర్మగారు— "అయ్యో! నాకు గూడ ఆభర్తయ్యగారే
యందును. అది ఆభర్తయ్యలనిరిసింపును. విద్యను ప్రేమిం
చును. చేకయ్యతలన్న ప్రాణము పెట్టును. ఇకమోటా
బండి నెక్కియూరి వెటకుబోయి, యచటచల్లగాలి నను
భవించుచు, నై సరిక రామజీయకమును మెచ్చుటయన
నామెకొంద్రితి.

రావు— అయిననెమి. నిష్కల యట్టియూహాలగలవారిని మన
ము ప్రోత్సహముచేయకలయును. మోటారునెక్కి తిరిగిన
కట్టెమి?

శర్మ— "కట్టెమియునులేదు. కాని, లోకులేమందురు?

రావు— ఎవరెనుకొన్న నేమి? చల్లగాలినుభవించి యా
గర్వకులగుటకు తప్ప! పగలంతయును దిగుగునాయేమి?
ఏదో, సాయంకాలముకే నుంటుంటేదా.

శర్మ— మనము హిందువులముగదా?

రావు— అయిననెమి? మగవారు చేయవచ్చునగాని ఆపను
లనాడవారుజేసిన రత్నమునా? నైవాదమును విజయందీరత్న
మూల "నాది, పిచ్చియూహలేనా?" అని అనెను.

రావు— ఎంత మాత్రముగాదు, గొప్ప విద్యావతియియును,
ప్రపల్ల మృదయత నగు నీ యూహలెన్నటికిని పిచ్చి
యూహలెట్లు కావలవు?

రత్న— అయ్యో! శ్రీలమగు మేమునిద్యను నేర్వకలెంది,
మేము తెలిసికొనునెమి? మాలోపములే మాహిసానియే.
మగవారు మానుడజాపుచున్న నిరాదరణమే!

రావు— రత్నమా, అట్లకబోకుము— విద్యలని లాభములేక
ములు, నీకది తెలిసియున్నది. ఇప్పుడునీవు "పిన్నగిరి"
యనినావు, అది ముందుచుచి శ్రీలకుండనే యుండదు.

రత్న— అట్లయిననుగూడ శ్రీవిద్యను ప్రోత్సహపరచెదరా!

రావు— రత్నక ప్రోత్సహించెదను.

రత్న— వాని దేశమాత్రమే, పికారులకు పంపెదరా?

రావు— నాకది యిట్లమే.

రత్న— మీ సోదరీకలులకును, భార్యకును, మిరిపుట్టి సోక
ర్యములకు కలిగించియున్నారా?

రావు— రత్నమా, నాకక్కలుగాని చెల్లెండ్రుగానిలేదు. ఇంక
భార్యమాటయూ, నాకు వెండికాలేదు. నేను భిక్షు
భాషిగాను నీవువైకెట్టివ కాంతన బోలుకాంత నా
కప్పటికే న భార్యగా లభించిన, భవ్యదనయ్యెదను!!
అని గర్వదర్శనముతో జెల్లెను.

రత్నమాంబ నిశ్చేష్టితయయ్యెను. ఆయనకు విశాహ
మైనదనియే యామె తలంచుచుండెను. పిగ్గామెనెందు
చేతనోగాని యాజేసించెను. అంత నానంభావమును
మార్చి "తీయ్యా! నేనప్రస్తుత ప్రశంసజేయుచున్నాను"
అని తనతోడనే వైపు దిగి "నాన్నగారూ, నేన గంభ
భవనమింక నాపుతేనెదను. భాషివీనగు నాకది విష
ముగ దొనుచున్నది. కెట్టి కెట్టి యూహతో పుట్టుచు
న్నవి అని యనెను. "రత్నమా! నీయూహలు నెట్టి
యూహలుగావు. అవి యోదరదీయములు. కొలది
దినములో మనము జేకాటనము చేయుదము అని శర్మ
పల్లెను

రత్న— మోటారుబండిలో నానా!"

శర్మ— కాదు ననజిల్లాలోని కొండు చాగుగాలేవు.

రావు— లేదు. లేదు అని చక్కగానెయున్నది. రత్నమాంబ
గొరుచ్చుదిగాన నామోటారుబండి మీవద్దనే కొన్ని
దినములుంచుటకు నాకేమియు నవ్యంతరములేదు.

రత్న— నాన్నగారూ! "నన్న" నవద్దు. మోటారుబండిలో
నెక్కి పికారుబోవునప్పుడు, గాలిలో నెరిపోవు చున్న
ట్లుండును. అట్లుజేయుట నాకెంతయోశ్రీతి, అని విన్నపిల్ల
లవలె హర్షముతో నామోయనెను.

శర్మ— ఎరిపోవుటయో? ఎచ్చటకు?

రత్న— ఈలోకమునండి "యానందలోకము"నకు. ఆ 10
నిమిషములైన, నీభూలోకములో, కష్టములను, పాప
ములను మరచిపోయి హాయిగానుండవచ్చును. (నశేషము)

కాకినాడ కోటుపల్లి రెయిల్వే.

(విశాఖపట్నం)

II

ఇప్పుడు జేయబోవు రెయిల్వేలో 4 యంజనులు
6 మొట్టి రెండవ తరగతి బండ్లు, 20 మూడవతరగతి బండ్లు,
4 మూడవతరగతి ప్రైవేట్ కలిగినబండ్లు, 2 ప్రైవేటువాహన, 24 సర
కుల పెట్టెలబండ్లు, 12 లోకైబండ్లు, యుండును. ఇవి యెంత
మాత్రము చాలవని చెప్పవచ్చును. ఒకచేత వర్తకమంతయు
కాబులు కొట్టలనుండి మరలి రెయిలువంతకు తిరుగునను
కొన్నను, ప్రయాణికులెల్లరును రెయిలుబండ్ల నెక్కుమరగా
కొన్నను, లేదా క్రమక్రమమున నది జరుగుననుకొన్నను, బండ్ల
సంఖ్య హెచ్చుకేటున్నయెడల సదుపాయము లాభము చేకూ
రదు. లాభము వచ్చునటుల కనపడినగాని బండ్లసంఖ్య హెచ్చిం
చును. ఈ సంధికాలమున ప్రయాణికులకు వర్తకుల నొత్తుకు,
లంతములవాధ హెచ్చుగలదు. నూటికి రెండు మించిన
లాభము వచ్చుననిగా మెక్కియోడు కంపెనీవారును, డిస్ట్రిబ్యు
టర్లువారును దీనికి పూనుకొనుచున్నారు. రెండవ
రెయిల్వేకంపెనీ హాటిగాని, కాల్యుల సుపాయముగాని లేని
హాట్లు, సన్నగాడి రెయిల్వేలకు లాభము తెల్పున్నవో రెయి
ల్వేబోర్డువారి సానుసరికబోర్డులు చేసిన తెలియగలదు. నూటికి
రెండు లాభము వచ్చుచున్నది. రెండుమూడింటికన్న నెక్కువ
కానరావు. బెజవాడనుండి బందరకు నడుచుచున్న రెయిల్వే
కులన నూటికి రెండు లాభమును కృష్ణాజిల్లా బోర్డు
వారు పొందుచున్నారనియు, కొటిపల్లి రెయిల్వేకుడ యట్టి
దిగ నుండుననియు పలువురు తలచుచున్నారు. ఇదియుక్తమే,
గోవాపట్టణముమొదలు మైసూరురాజ్యము, దక్షిణమండలములు.
దక్షిణమహారాష్ట్రదేశమునంతటను నొక్కరిలి సన్నగాడి రెయి
ల్వేకు నడుపు కంపెనీవారు బెజవాడ బందరు రెయిల్వేకు నడుపు
చున్నారు. ఆకర్షకమునవో వారు భూములలో నూరు
సరకుబండ్లను నూరు జనముబండ్లను ప్రతిప్రేషనులో నింపగలరు.
కాకినాడ కొటిపల్లి రెయిల్వే యద్వితీయపరబ్రహ్మము. జిల్లా
లోని రెండవరెయిల్వే నెట్లగాడి వారిబండ్లు, కొటిపల్లి రెయి
ల్వేకు నడపరాగకరములుకావు. ఎంతసేపయినను గావలియరు
సిప్రిలియలు రెయిల్వే, నాపడా పల్లెకిమిడి రెయిల్వేగలె ఆబం
డ్ల దానివై తిరుగవలెను. ఇక హానిసంఖ్య నాలాచింతుమంటి
రా. సరకులబండ్లు 26, జనముబండ్లు 20. నీనిలో మరల 6
బండ్లు సామాన్యప్రయాణికుల కనుపయోగములు. ఈ 24

మూడవతరగతి బండ్లను దినమునకు 4 సార్లు 4
పంపకలెను సరకులబండ్లు జనముబండ్లకలె తిన్నగా
తిన్నగావచ్చునది కావునదా? వానిని మధ్యమధ్య ము
లానిలిపి యంచవలెను. ఎగుమతిదారులకోరికయెడల
టకు కొన్ని బఖ్యస్థానమునం దుండవలెను. 60, 70 x
ములనుండి నడుచున్న రెయిల్వేలలోకూడ సరకులకు
చాలవనియేదా మనమునిత్యము విశేషముజుట్టు! కావున
కొరకుమింప చేయవలెను మొత్తము రు. 11,300లను రెట్టి
చాలి నన్ని సరకులబండ్లను సప్తయశ్చేయగలరు నమ్మకమ
వర్తకులకు కుటినగాని బోర్డువారికి. తలపోసినలాభము రా
తదు. అసలుకట్టి మొత్తమును వారు రెక్కించిన ప్రకారమ
తిప్పుటయు సాధ్యముకానేరదు. రవాదారి జనమువలన నిక
మురు 100 కన్న హెచ్చుకచ్చుట కష్టసాధ్యము. సంవత్స
మానకు రు. 4000 లు వచ్చినవత్తుమున నదిమేలు. మిగత
75,000లు సరకులమీద కావలెను. దీనినిగురించి మెక్కియో
కంపెనీవారు జేసిరెక్కల వివరము తెలియుట మంచిది. దక్షి
ణమహారాష్ట్ర కంపెనీవారి యేజింటుజేసిన రెక్కలనులోకు
లకు లభ్యములుకావు. వారు చల్లగ నొత్తిగిలుట చూడగ నిది
లాభకరముకాదని తలచిరేమయిన సంశయంప దగియున్నది

గోవాకర్ణిజిల్లా బోర్డువారు జిల్లాలోని రెయిల్వేలనిరతుల
కెన్నడును పోనియారు. లాభకరమని తమకునిశ్చయముగ
తెలిసినప్పుడు రెయిల్వేకెన్నడునువచ్చించి, వానిహామియిన టులు
మునుచెచ్చి రెయిల్వేకు రింపుచుటవారికి గర్వము. దీనిని
జెల్లెచూచునో నామోదించవలెను. కాని వర్తకపుసరకు
సరహదారిజనమువలన నెంతరాబడిని నమ్మకమునో తెలియ
మంచిది. వెంకటేశజయ్యగారి రెక్కలను నమ్మి మనయెట్టి
నాధారములులేకుండు పనిసాగించుట వ్యవహారధర్మము కాదు
ఈ రెయిల్వేప్రయత్నమునకు చాలున వెంకటేశ జయ్యయ
గారును, భూసుగారు నున్నారు. దక్షిణాది అయ్యయగా
యొక్క ఈ లోదాది బంగారీ బాయిగారి ప్రయత్నములను
రెయిల్వేకెన్నడును భరింపవలసిన గోవాకర్ణిజిల్లా వెల్లడితాలూక,
ప్రజలున్నారు. ఈరెయిలు లాభకారయైనవత్తుమున దీనివల
అమలాపురము, రామచంద్రపురము, కాకినాడలాలూకా ప్రజ
లకు గలుగు సదుపాయములకు సందియములేదు. అచ్చటిభూ
స్వాములు రెయిల్వేపన్ను నిచ్చుకొనటకు సంకోచించు
కాకినాడ ప్రిదర్లకు, వర్తకులకు దీనిలాభ మెక్కువగనండుట
నిశ్చయము. ఈరెయిల్వేనిర్మాణముగురించి పూర్వముగజరిపించి
యామోదించుచు..... పెద్దాపురమున జరుగు గోదావరి మం
డలసభలో తీర్మానింపవలయును.

కాల్యులను మూసిన నెలదినములలోను, కాకి మం
కెనుక మరీ నెలదినములు సరకులన్నిటిని రెయిలుమీద పంపక
తప్పదని కొందరు రెక్కజేసి. మిగతదినములలో పడక
మీద కొటిపల్లి, మండపేట, పసలపూడి, రామచంద్ర
పురం, జగన్నాధగిరి, బ్రాహ్మరామ మొదలగు
గ్రామములవారును, శాస్త్రాంతములవారును పంపుచున్న సర
కులకు వారిచ్చుచున్న చార్జీనే రెయిలువారును పుచ్చుకొని
వర్తకమును మరలింపయత్నించురట. ఒక సామాన్యపుడోనెలా
100 టన్నుల బరువు జేయవచ్చును. కొత్తూరు మండల
కాలన మూసిన వెంకట దీనికొకడు 300 బండ్లు కావలసినవచ్చు
చున్నది. డెల్టా కొడ్లప్రయున బండి బరువు 700 కాండ్ల
మించిన యెడల యెద్దులుబండిని లాగలేవు. ఇట్టిపడక రెయి
నిత్యము కాలువలవై నడుచుచుండును. కాలువప్రక్క ప్రతిగ్రా
మును దరికిపడక నులభముగబోవును. పడకను గ్రేవులోని!
జెచ్చికట్టిన పిచ్చుట సరకులను గ్రామములోనుండి బండ్ల
మీదనో కావకులమీదనో తెచ్చి పడకలో చేయుదురు
రెయిల్వే ప్రేషణలోవలె సరకుల యజమానులు ఎండకు నా
నకు జడియనక్కరలేదు. సరకుల తప్పురణము పడకలో
నైనను, రైలులోనైననుతప్పవరే!

కూర్పు డెల్టా గ్రామములలో రవాదారి కాల్యుల
నిండియున్న కాకినాడ రామచంద్రపురము లాలూకా
ములగుండ జేతుడలచిన యారెయిల్వేను గురించి బోర్డు
వర్తక సంబంధముగు శోధనలకు సమర్థులగు వారిచేత
చుట యచింతమని నూచించుచున్నాము. లాకుల
నమోదగు రెక్కలను చూచిన తక్షణమున కాలన వర్తక
కొంతవరకు తెలియగలదు. ఇంజనీరు వారి నాచివక రెక్క
భూగర్భముగ నవలంబనయములుకావు. తహశీలుదారులు పం
రెక్కలు నిచ్చుయోజనములు. దక్షిణ మహారాష్ట్ర కం
వారు చేసినటుల ప్రత్యేక మొక యంద్యోగియుని నాయు
కనుగొనుట ముఖ్యము. డిస్ట్రిబ్యుటర్లు వారికవరకట్టి
సమకట్టినయెడల నిపుడయిన యవలంబింతురనినమ్ముచున్నా
దీనిని తలపెట్టిపొగించి, ఆరునెలల వెంకట తమ సమంబు
తీర్మానమును స్థిరపరచిరేని. జిల్లా ప్రజలయెడల తమ
సాధ్యకను నిర్వహించిన వారగుదురు.

విలాసము :— గురుబసవ కంఠేని మృదాసు.

